

PRIRUČNIK za rad nacionalnih savjeta nacionalnih manjina u Republici Srbiji

---

Finansirano
od strane Evropske unije
i Vijeća Evrope

Implementirano
od strane Vijeća Evrope

Ministarstvo za ljudska i manjinska
prava i društveni dijalog

PRIRUČNIK
za
rad nacionalnih savjeta nacionalnih manjina
u Republici Srbiji

Naziv publikacije na srpskom jeziku: Priručnik za rad nacionalnih saveta nacionalnih manjina u Republici Srbiji

Ova publikacija je pripremljena uz finansijsku podršku Evropske unije i Vijeća Evrope. Stavovi izraženi u njoj odgovornost su autora i autorki i ne predstavljaju nužno zvanične stavove Evropske unije ili Vijeća Evrope.

Reprodukcija odlomaka (do 500 riječi) je odobrena, osim u komercijalne svrhe, sve dok se čuva cjelovitost teksta, odlomak se ne koristi izvan konteksta, ne pruža nepotpune informacije ili ne dovodi na drugi način u obmanu čitaoca u pogledu prirode, opsega ili sadržaja teksta. Izvorni tekst uvijek mora biti priznat na sljedeći način „© Vijeće Evrope, godina izdanja“. Svi ostali zahtjevi koji se tiču reprodukcije/prevoda cijelog ili dijela dokumenta, trebaju se uputiti Direktoratu za komunikacije Vijeća Evrope (F-67075 Strasbourg Cedex ili na e-mail publishing@coe.int).

Sva ostala prepiska koja se odnosi na ovu publikaciju treba biti upućena na adresu: Direktorat za demokratiju Vijeća Evrope, Odjeljenje za borbu protiv govora mržnje i saradnju.

E-mail: Horizontal.Facility@coe.int

Dizajn i prelom:

Dosije Studio, Beograd

© Vijeće Evrope, april 2022. Sva prava zadržana. Licencirano Evropskoj uniji pod uvjetima.

SADRŽAJ

U V O D	1
1. CILJ I NAMJENA PRIRUČNIKA	2
2. OPŠTE NAPOMENE	3
3. STATUSNA PITANJA NACIONALNIH SAVJETA NACIONALNIH MANJINA	4
4. FINANSIRANJE NACIONALNIH SAVJETA	21
5. NACIONALNI SAVJETI U OBLASTI OBRAZOVANJA	23
5.1. Davanje mišljenja	25
5.2. Davanje prijedloga	35
6. NACIONALNI SAVJETI U OBLASTI SLUŽBENE UPOTREBE JEZIKA I PISMA	40
6.1. Samostalno odlučivanje	42
6.2. Davanje prijedloga	45
7. NACIONALNI SAVJETI U OBLASTI KULTURE	52
7.1. Imenovanje članova upravnog odbora	53
7.2. Davanje mišljenja	54
8. NACIONALNI SAVJETI U OBLASTI INFORMISANJA	61
9. NACIONALNI SAVJETI I NEZAVISNI ORGANI	68
9.1. Zaštitnik građana	68
9.2. Povjerenik za zaštitu ravnopravnosti	72

UVOD

Republika Srbija već duži vremenski period nedvosmisleno i konkretno pokazuje svoju odlučnost i opredijeljenost ka potpunoj, blagovremenoj i efikasnoj zaštiti sloboda i prava pripadnika nacionalnih manjina koji u njoj žive.

Sastavni dio tog opredjeljenja predstavlja neprekidan razvoj i poboljšanje pravnog okvira koji omogućava očuvanje individualnog i kolektivnog identiteta pripadnika nacionalnih manjina.

Navedeni napredak na normativnom nivou istovremeno znači povećanje broja pravnih propisa, njihove složenosti, kao i veza između njih. Zato se svakodnevno čine napori da unapređenje pravnih propisa, zajedno i istovremeno, prati i poboljšanje u njihovoj primjeni. Jedan od tih napora predstavlja izrada ovog Priručnika. Njegova primjena treba dovesti do toga da nacionalni savjeti vrše javna ovlaštenja na podjednako efikasan i djelotvoran način.

Oni postoje i rade u dinamičnom društvenom i pravnom okruženju, koje se često mijenja, nekada nezavisno od njihovih želja i interesa, što sve može uticati i najčešće utiče na njihov rad, bez razlike da li je riječ o ostvarivanju prava ili izvršavanju obaveza.

Zbog toga je kontinuirano jačanje i poboljšanje institucionalnog kapaciteta od presudnog značaja za budućnost ostvarivanja i zaštite sloboda i prava pripadnika nacionalnih manjina, kao i njihov dalji razvoj. Naročito, jačanje i poboljšanje institucionalnog kapaciteta nacionalnih savjeta nacionalnih manjina koji treba da imaju odlučujuću ulogu u zaštiti i ostvarivanju prava svojih pripadnika.

1. CILJ I NAMJENA PRIRUČNIKA

Ovaj Priručnik ne teži ka tome da postane nezaobilazni dio akademskih ili teorijskih rasprava. Njegova osnovna svrha je da postane korisno sredstvo nacionalnim savjetima nacionalnih manjina, odnosno da njihovim predstavnicima i članovima, kao vid pomoći i podrške, ponudi praktična uputstva i savjete koji do sada nisu postojali ili postoje ali nisu obrađeni na jedinstven i opšteprihvaćen način.

Osnovna namjena Priručnika je da korisnicima omogući da na jednom mjestu pronađu praktične primjere akata koje nacionalni savjeti nacionalnih manjina, saglasno propisima, mogu da donesu, kao i savjete koje korake i aktivnosti treba poduzeti kako bi blagovremeno, potpuno i efikasno vršili neka od javnih ovlaštenja koja su im povjerena. Uz pomoć Priručnika nacionalni savjeti nacionalnih manjina, uz minimalne dopune i izmjene ponuđenih akata sa konkretnim podacima, mogu jednostavnije i efikasnije ostvariti javna ovlaštenja koja su im povjerena.

Cilj Priručnika je da svi ili velika većina zainteresiranih nacionalnih savjeta nacionalnih manjina njihovom primjenom postigne što je moguće veći stepen djelotvornosti u vršenju javnih ovlaštenja, jednoobraznosti u obraćanju nadležnim državnim organima i postupanja u skladu sa primjerima najbolje prakse, a u cilju dostizanja najviših međunarodnih standarda.

2. OPĆE NAPOMENE

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog obavljajući poslove iz svoje nadležnosti, uočilo je da, nakon usvajanja izmjena i dopuna seta postojećih manjinskih zakona i sprovedenih izbora za nacionalne savjete nacionalnih manjina 2018. godine, postoji potreba da se neka od najvažnijih pitanja vezanih za rad nacionalnih savjeta nacionalnih manjina preciznije obrade, naglase i predstave na praktičan način.

U okviru projekta Savjeta Evrope i Evropske unije – Promocija različitosti i ravnopravnosti – sačinjen je i ovaj priručnik prema oblastima u kojima nacionalni savjeti vrše svoja ovlaštenja sa modelima akata.

3. STATUSNA PITANJA NACIONALNIH SAVJETA NACIONALNIH MANJINA

Kada je riječ o pravnoj prirodi nacionalnih savjeta nacionalnih manjina, u javnoj upotrebi ravnopravno su zastupljeni izrazi „*tijelo kulturne samouprave*“ i „*oblik kulturne autonomije*“.

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„*Sl. glasnik RS*“, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

Član 1a.

„Nacionalni savjet je **organizacija** kojoj se zakonom povjeravaju **određena javna ovlaštenja.....**“

Javna ovlaštenja koja se povjeravaju nacionalnim savjetima nacionalnih manjina određena su dvostruko:

- prema funkciji/sadržaju

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„*Sl. glasnik RS*“, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Član 1a.

..... da **učestvuje u odlučivanju** ili da **samostalno odlučuje o**

.....“

- prema oblastima

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„*Sl. glasnik RS*“, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Član 1a.

.... o pojedinim pitanjima iz oblasti **kulture, obrazovanja, obaveštavanja i službene upotrebe jezika i pisma .....**"

- prema svrsi i cilju koji se želi postići

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Član 1a.

.... u cilju **ostvarivanja kolektivnih prava** nacionalne manjine **na samoupravu u tim oblastima.**"

Jedna od osnovnih obaveza nacionalnih savjeta je obezbijediti **javnost njihovog rada.**

Javnost rada je osnovni preduslov za postizanje povjerenja, kako državnih organa tako i pripadnika njihove nacionalne manjine, u njihove rezultate, efikasnost i blagovremenost postupanja nacionalnih savjeta prilikom vršenja javnih ovlaštenja koja su im povjerena.

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Član 8a.

Rad nacionalnog savjeta je **javan.**

Sve odluke i akti nacionalnog savjeta **objavljaju se najkasnije u roku od 10 dana od dana stupanja na snagu, odnosno njihovog donošenja, na internet stranici** nacionalnog savjeta.....ili **na drugi način određen statutom....."**

PONEDJELJAK		UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK	SUBOTA
NEDJELJA						
	Odluka/akt donijet					
					X	

U vezi sa izvršenjem ove obaveze, važno je naglasiti sljedeće:

- **da za izvršenje ove obaveze blagovremeno planiraju sredstva u svojim budžetima;**
- **da obaveza objavljivanja dokumenata za koja je prema opštim aktima Savjeta potrebno naknadno potvrđivanje, odobravanje, odnosno usvajanje nastupa nakon predmetne aktivnosti i**
- **da je potrebno da Savjeti pored objavljivanja akata omogućé članovima uvid u dokumentaciju koja je nastala u radu Savjeta, kao i da im kopije iste dostave na njihov zahtjev. Prema podacima dostupnim na zvaničnim internet stranicama nacionalnih savjeta, rijetki su oni koji obavezu, propisanu gore navedenim članom, ispunjavaju na način koji omogućáva najveći mogući stepen javnosti – objavljivanjem svih donijetih odluka i akata na njihovim zvaničnim internet stranicama.**

Nacionalni savjet je **pravno lice**, u formi **organizacije**, koje ima zakonom propisana prava i obaveze. Istovremeno, nacionalni savjeti se razlikuju i jasno su, na osnovu Zakona, razgraničeni od drugih organizacija, naročito od onih na koje pomisli najveći broj građana laika npr. organizacija civilnog društva, jer su oni organizacija „*sui generis*“.

Nacionalni savjet status pravnog lica stiče upisom u **Registar nacionalnih savjeta**, koji u ovom trenutku vodi **Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog**. Registar se vodi dvostruko:

- u obliku knjige tvrdog poveza i
- u obliku elektronske baze podataka

Podaci koji su upisani u Registar su **javni**.

Podaci iz registra koji se vodi u obliku elektronske baze podataka su dostupni javnosti u dokumentu pod nazivom „**Izvod iz Registra nacionalnih savjeta**“, koji se može pronaći na zvaničnoj internet adresi <http://mduls.gov.rs/wp-content/uploads/Izvod-iz-Registar-nacionalnih-saveta-5.3.2020.pdf>.

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Član 3.

Nacionalni savjet se upisuje u Registar na osnovu **prijave** za upis, koju predsjednik nacionalnog savjeta **podnosi Ministarstvu** u roku **od 5 dana od dana** kada je **prvi saziv** nacionalnog savjeta **izabrao predsjednika** nacionalnog savjeta.”

PONEDJELJAK NEDJELJA	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK	SUBOTA
		1. Saziv Izabran predsjednik NS			
	X				

NAPOMENA: Općenito govoreći, rokovi propisani za vršenje javnih ovlaštenja su kratki tako da ne obezbjeđuju uvijek dovoljno vremena nacionalnim savjetima za detaljno i potpuno razmatranje predmeta i donošenje odgovarajućih odluka. Tim prije kada se imaju u vidu kapaciteti i uslovi u kojima rade nacionalni savjeti. Potrebno je razmisliti o njihovom regulisanju na novi i drugačiji način.

Obrazac prijave koji pominje citirani član je **sastavni dio Pravidnika o načinu upisa i vođenju Registra nacionalnih savjeta** („Sl. glasnik RS” br. 72/2014 i 61/2018). Da bi prijava dovela do rezultata, tj. sticanja statusa pravnog lica potrebno je, pored zahtjeva da bude potpuno i tačno popunjena, da se uz nju podnesu **prilozi** koji su neophodni i čije je **dostavljanje propisano kao obavezno**.

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Član 3.

Uz prijavu za upis podnosi se:

- a. **zapisnik sa sjednice na kojoj je konstituisan prvi saziv** nacionalnog savjeta,
- b. **dva primjerka statuta** nacionalnog savjeta i
- c. **odluka o izboru predsjednika** nacionalnih savjeta.”

Odredbom podzakonskog akta taksativno su navedeni svi dokazi koje je potrebno dostaviti uz prijavu za upis nacionalnog savjeta u Registar.

Pravidnik o načinu upisa i vođenju Registra nacionalnih savjeta

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2014 i 61/2018)

„Član 9.

Uz prijavu za upis podnosi se:

- a. zapisnik sa sjednice na kojoj je konstituisan prvi saziv nacionalnog savjeta,
- b. dva primjerka statuta nacionalnog savjeta,
- c. odluka o izboru predsjednika nacionalnih savjeta,
- d. **ovjerena fotokopija lične karte predsjednika nacionalnog savjeta i**
- e. **dokaz o uplati republičke administrativne takse."**

NAPOMENA: Prijavu za upis podataka u Registar nacionalnih savjeta podnose nacionalne manjine koje po prvi put obrazuju nacionalni savjet, dakle koje su prvi put na izborima izabrani, dok svi ostali (nakon sprovedenih izbora i naknadno u toku trajanja mandata) podnose prijavu za upis promjena podataka.

Naime, svi podaci koji su, na osnovu prijave, upisani u Registar mogu se mijenjati u zavisnosti od toga da li postoji potreba za tim (npr. statut nacionalnog savjeta, predsjednik, sjedište i drugi podaci). **Pravu** nacionalnog savjeta da promijeni svoje podatke odgovara njegova **obaveza da prijavi promjenu** tih podataka radi njihovog **upisa u Registar nacionalnih savjeta.**

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Član 4a.

Nacionalni savjet je **dužan** da podnese **prijavu za upis promjene podataka** koji su upisani u Registar u roku od **deset dana od dana promjene.**

Uz prijavu za upis promjene podataka dostavlja se i **dokaz o promjeni**, a uz prijavu za upis **izmjene i dopune statuta** dostavlja se **zapisnik sa sjednice** na kojoj su izmjene i dopune statuta usvojene i **dva primjerka odluke** o izmjenama i dopunama statuta....”

PONEĐJELJAK UTORAK SRIJEDA ČETVRTAK PETAK SUBOTA NEDJELJA						
Dan promjene Podataka						
				X		

I u ovom slučaju odredbom podzakonskog akta taksativno su navedeni svi dokazi koje je potrebno dostaviti uz prijavu za upis promjena podataka u Registru.

Pravilnik o načinu upisa i vođenju Registra nacionalnih savjeta

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2014 i 61/2018)

„Član 11.

Uz prijavu za promjenu podataka u Registru se podnosi:

- a. **zapisnik sa sjednice** na kojoj je donijeta odluka o promjeni podataka, **u izvorniku** odnosno **ovjerenom prepisu**,
- b. **odluka** o promjeni podataka,
- c. **dokaz** o promjeni podataka i
- e. **dokaz o uplati republičke administrativne takse.**”

Obrazac prijave za upis podataka je sastavni dio Pravilnika dok, s druge strane, Pravilnik nije propisao obaveznu formu **Obrasca prijave za promjenu podataka**. To je i razlog zašto Priručnik predlaže Model obrasca prijave za upis promjene podataka u Registru nacionalnih savjeta.

Model obrasca prijave za upis promjene podataka

MINISTARSTVO ZA LJUDSKA I MANJINSKA PRAVA

I DRUŠTVENI DIJALOG

Bulevar Mihajla Pupina 2

BEOGRAD

PRIJAVA

ZA

**UPIS PROMJENE PODATAKA NACIONALNOG SAVJETA NACIONALNE
MANJINE U REGISTAR NACIONALNIH SAVJETA**

1) Sjedište i adresa nacionalnog savjeta nacionalne manjine

---

2) Predsjednik nacionalnog savjeta nacionalne manjine (ime i prezime, adresa prebivališta i JMBG)

---

3) Datum donošenja statuta nacionalnog savjeta nacionalne manjine, odnosno njegovih izmjena i dopuna

---

4) Datum održavanja konstitutivne sjednice (***Napomena: nakon svakog izbornog ciklusa u Registar se upisuje datum kada je konstituisan novi saziv nacionalnog savjeta***)

Istovremeno sa potpisivanjem ove prijave obaviješten sam o obradi podataka o ličnosti i pristajem da se podaci iz ove prijave, kao i

priloga podnijetih uz nju, obrađuju u skladu sa zakonom koji reguliše obradu podataka.

Prilog¹:

- zapisnik sa konstitutivne sjednice nacionalnog savjeta,
- zapisnik sa sjednice na kojoj je donijeta odluka o promjeni podataka, u izvorniku odnosno ovjerenom prepisu,
- dva primjerka odluke o izmjenama i/ili dopunama statuta/odluka o izboru predsjednika nacionalnih savjeta/odluka o promjeni podataka/,
- dokaz o promjeni podataka i
- dva primjerka novog/izmjena ili dopuna statuta nacionalnog savjeta,
- ovjerena fotokopija lične karte predsjednika nacionalnog savjeta,
- dokaz o uplati republičke administrativne takse.

Već je ranije napomenuto da je preduslov blagovremenog, efikasnog i potpunog ostvarivanja i zaštite prava pripadnika nacionalne manjine poštovanje principa „dobre uprave“ u radu nacionalnih savjeta. Pregledom javno dostupnih podataka i dokumenata može se uočiti:

- da većina akata većine nacionalnih savjeta **u svojim dispozitivima nema izreke o nekim pitanjima** koja bi trebala biti riješena i propisana u njima i
- da većina akata većine nacionalnih savjeta **ne sadrži obrazloženja**, a oni rijetki koji ih imaju u svojim **obrazloženjima ne obrađuju sva relevantna pitanja ili ne pružaju odlučne činjenice o tome zašto su konkretne odluke donijete.**

---

¹ Zaokružiti jednu od ponuđenih opcija, u zavisnosti od vrste podatka koji se mijenja.

Model Odluke o promjeni podataka br. 1a

NACIONALNI SAVJET _____

NACIONALNE MANJINE

Republika Srbija

Broj: _____

Datum: _____

Mjesto: _____

Na osnovu člana 7. stav 3. i člana 8. stav 3. Zakona o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina („*Službeni glasnik RS*“, br. 72/2009, 20/2014 - odluka US, 55/2014 i 47/2018) (u daljem tekstu: Zakon), a u skladu sa članom ___ Statuta Nacionalnog savjeta _____ nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Statut) i članom _____ Poslovnika o radu Nacionalnog savjeta nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Poslovnik)², Nacionalni savjet _____ nacionalne manjine (u daljem tekstu: Savjet), na sjednici održanoj dana _____ 20 _____. godine, donio je sljedeću

ODLUKU

I

Za predsjednika Savjeta izabran je _____ (*ime i prezime*), _____, iz _____ (*naziv mjesta/općine /grada*), ulica _____, JMBG _____, LK Br, _____, član Savjeta.

---

² Odabrati sve ili neke od ponuđenih opcija, u zavisnosti od unutrašnje organizacije i načina rada i odlučivanja nacionalnog savjeta nacionalne manjine.

II

Mandat predsjednika može prestati istekom mandata Savjeta, izborom novog predsjednika, kao i nastupanjem drugih slučajeva propisanih Zakonom i Statutom.

III

Izabrani predsjednik ima sva prava i dužnosti u skladu sa Zakonom i Statutom.

IV

Izabrani predsjednik je dužan stupiti na dužnost odmah nakon donošenja konačnog Rješenja o upisu promjene podataka u Registru nacionalnih savjeta.

IV

_____
(ime i prezime), _____, iz
_____
(naziv mjesta/općine /grada), ulica
_____, JMBG _____, LK Br,
_____, dosadašnjem predsjedniku Savjeta
prestaju sva prava i dužnosti danom donošenja konačnog Rješenja o
upisu promjene podataka u Registru nacionalnih savjeta.

V

Odluku, sa neophodnom dokumentacijom, dostaviti **Ministarstvu za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog** radi upisa promjene podataka u Registru nacionalnih savjeta.

VI

Odluku objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet stranici Savjeta.

Obrazloženje

U skladu sa članom _____ Statuta i članom _____ Poslovnika Savjeta, zamjenik predsjednika/potprijednik/ _____ (slovima) ( ) (brojem) članova Savjeta³ je predložio zakazivanje sjednice i izbor novog predsjednika Savjeta.

Na osnovu odredbe člana _____ Statuta pismeni prijedlog za izbor novog predsjednika nacionalnog savjeta podnijelo je i potpisalo _____⁴ članova Savjeta.

Na sjednici Savjeta, održanoj dana _____, prisustvovalo je _____ (slovima) ( ) (brojem) od _____ (ukupan broj) članova Savjeta, koji su se u skladu sa članom 7. stav 3. i članom 8. stav 3. Zakona izjašnjavali o predloženom kandidatu za novog predsjednika Savjeta.

Na početku sjednice, predstavnik ovlaštenog predlagача je usmeno iznio razloge zbog kojih je traženo zakazivanje sjednice i obrazložio prijedlog za izbor novog predsjednika Savjeta.

Nakon razmatranja dostavljene dokumentacije i diskusije, uzimajući u obzir iznijete razloge i stavove, prisutni su pristupili glasanju.

Za kandidata _____ (ime i prezime), _____, iz _____ (naziv mjesta/općine /grada), ulica _____, JMBG _____, LK Br, _____, člana Savjeta, glasalo je _____ (slovima) ( ) (brojem) članova

³ Izabrati jednu od ponuđenih opcija u zavisnosti od činjenice na koji način je nacionalni savjet Statutom/Poslovníkom propisao ko su ovlaštena lica za zakazivanje sjednice nacionalnog savjeta.

⁴ Popuniti brojem članova Savjeta koji su, saglasno odredbama Statuta, ovlaštení da podnesu prijedlog za izbor predsjednika nacionalnog savjeta.

Savjeta od ukupnog broja prisutnih. Protiv predloženog kandidata glasalo je _____ (slovima) ( ) (brojem) članova Savjeta od ukupnog broja prisutnih. Uzdržanih članova Savjeta nije bilo.

U skladu s tim, a na osnovu odredbe člana 7. stav 3. i člana 8. stav 3. Zakona, u skladu sa članom ___ Statuta i članom _____ Poslovnika Savjeta, donijeta je odluka iz dispozitiva.

Odluku sa neophodnom dokumentacijom, dostaviti **Ministarstvu za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog** radi upisa promjene podataka u Registar nacionalnih savjeta i objaviti na oglasnoj tabli, kao i zvaničnoj internet stranici Savjeta.

Broj: _____

Datum: _____

Mjesto: _____

PREDSJEDNIK NACIONALNOG SAVJETA/PREDSJEDAVAJUĆI SJEDNICE⁵

_____ (ime i prezime), član Savjeta

s.r.

---

⁵ Odaberi jednu od ponuđenih opcija, u zavisnosti od konkretne situacije.

Model Odluke o promjeni podataka br. 1b

NACIONALNI SAVJET _____

NACIONALNE MANJINE

Republika Srbija

Broj: _____

Datum: _____

Mjesto: _____

Na osnovu člana 8. stav 4. Zakona o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina („Službeni glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 - odluka US, 55/2014 i 47/2018) (u daljem tekstu: Zakon), a u skladu sa članom ___ Statuta Nacionalnog savjeta _____ nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Statut) i članom _____ Poslovnika o radu Nacionalnog savjeta nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Poslovnik)⁶, Nacionalni savjet _____ nacionalne manjine (u daljem tekstu: Savjet), na sjednici održanoj dana _____ 20 _____. godine, donio je sljedeću

ODLUKU

I

Predsjednik Savjeta _____ (ime i prezime),
_____ iz _____ (naziv mjesta/općine
/grada), ulica _____, JMBG
_____, LK Br, _____,
razrješava se dužnosti.

⁶ Odabrali sve ili neke od ponuđenih opcija, u zavisnosti od unutrašnje organizacije i načina rada i odlučivanja nacionalnog savjeta nacionalne manjine.

II

Do izbora novog, funkciju predsjednika Savjeta vršit će zamjenik predsjednika/potpredsjednik Savjeta⁷ _____ (ime i prezime), _____, iz _____ (naziv mjesta/općine /grada), ulica _____, JMBG _____, LK Br, _____.

III

Ovu odluku, sa neophodnom dokumentacijom, dostaviti **Ministarstvu za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog** radi upisa promjene podataka u Registru nacionalnih savjeta.

IV

Odluku objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet stranici Savjeta.

Obrazloženje⁸

---

⁷ Izabrati jednu od ponuđenih opcija u zavisnosti od činjenice na koji način je nacionalni savjet Statutom/Poslovnikom propisao ko su lica ovlaštena za zastupanje Savjeta u situaciji kada je dotadašnji predsjednik razriješen dužnosti.

⁸ U skladu sa principom dobre uprave svaki pravni akt kojim se odlučuje o pravima i obavezama, a samim tim i onaj koji je donijet vršenjem javnih ovlaštenja, treba imati obrazloženje, nezavisno od činjenice da li je riječ o pozitivnoj ili negativnoj odluci. Tim prije ukoliko zapisnik sa sjednice na kojima je donijet ne predstavlja njegov obavezni prilog. Obrazloženje treba da sadrži, i na taj način javnosti učini dostupnim, odlučne činjenice zašto i na koji način je donijet pravni akt tačno određene sadržine kao npr. u Modelu Odluke o promjeni podataka br. 1a.

Model Odluke o promjeni podataka br. 2

NACIONALNI SAVJET _____

NACIONALNE MANJINE

Republika Srbija

Broj: _____

Datum: _____

Mjesto: _____

Na osnovu člana 6. i člana 10. stav 1. tačka 1 Zakona o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina („*Službeni glasnik RS*”, br. 72/2009, 20/2014 - odluka US, 55/2014 i 47/2018) (u daljem tekstu: Zakon), a u skladu sa članom ___ Statuta Nacionalnog savjeta _____ nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Statut) i članom _____ Poslovnika o radu Nacionalnog savjeta nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Poslovnik)⁹, Nacionalni savjet _____ nacionalne manjine (u daljem tekstu: Savjet), na sjednici održanoj dana _____ 20 _____. godine, donio je sljedeću

---

⁹ Odabrati sve ili neke od ponuđenih opcija, u zavisnosti od unutrašnje organizacije i načina rada i odlučivanja nacionalnog savjeta nacionalne manjine.

ODLUKU

o

izmjeni/dopuni Statuta Nacionalnog savjeta

_____ nacionalne manjine u pogledu
podataka o adresi i sjedištu

I

U Statutu Savjeta (Broj: _____ od _____
20_____ godine), u članu _____ stav _____, riječi „u
_____ (naziv mjesta, općine i/ili grada), ulica
_____ br.“ zamjenjuju se riječima „u
_____ (naziv mjesta, općine i/ili grada), ulica
_____ br.“

II

Dosadašnja adresa Savjeta prestaje da važi i da se koristi u
pravnom prometu danom donošenja konačnog Rješenja o upisu
promjene podataka u Registru nacionalnih savjeta.

III

Odluku, sa neophodnom dokumentacijom, dostaviti
Ministarstvu za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog radi
upisa promjene podataka u Registru nacionalnih savjeta.

IV

Odluku objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet stranici
Savjeta.

Obrazloženje¹⁰

---

¹⁰ U skladu sa principom dobre uprave svaki pravni akt kojim se odlučuje o pravima i
obavezama, a samim tim i onaj koji je donijet vršenjem javnih ovlaštenja, treba da ima
obrazloženje, tim prije ukoliko njegov obavezni prilog ne predstavlja zapisnik sa

4. FINANSIRANJE NACIONALNIH SAVJETA

Jedno od, koliko važnih toliko i interesantnih, pitanja jeste pitanje finansiranja nacionalnih savjeta.

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Član 114.

Sredstva za finansiranje rada nacionalnih savjeta obezbjeđuju se iz budžeta Republike Srbije, budžeta autonomne pokrajine i budžeta jedinice lokalne samouprave, donacija i ostalih prihoda.”

Sredstva koja se obezbjeđuju u budžetu Republike Srbije raspoređuju se tako da se:

- **30% raspoređuje u jednakim iznosima svim registrovanim nacionalnim savjetima** u Republici Srbiji a
- ostatak sredstava (**70%**) **srazmjerno broju pripadnika određene nacionalne manjine koju nacionalni savjet predstavlja prema rezultatima posljednjeg popisa stanovništva, kao i ukupnom broju ustanova, fondacija i privrednih društava čiji je osnivač ili suosnivač nacionalni savjet ili čija su osnivačka prava djelimično ili u cjelini prenijeta na nacionalni savjet.**

U okviru tog pitanja, posebnu pažnju zaslužuju sredstva za finansiranja rada nacionalnih savjeta koja se obezbjeđuju iz budžeta jedinice lokalne samouprave.

---

sjednice na kojima je donijet. Obrazloženje treba da sadrži, i na taj način javnosti učini dostupnim, odlučne činjenice zašto i na koji način je donijet pravni akt tačno određene sadržine kao npr. u Modelu Odluke o promjeni podataka br. 1a.

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Član 114.

Sredstva koja se obezbjeđuju u budžetu jedinice lokalne samouprave, raspoređuju se, u skladu sa **odlukom nadležnog organa jedinice lokalne samouprave**, nacionalnim savjetima koji:

- 1) imaju **sjedište na teritoriji jedinice lokalne samouprave;**
- 2) **predstavljaju nacionalne manjine koje u stanovništvu jedinice lokalne samouprave dostižu najmanje 10% od ukupnog stanovništva;”**
- 3) **predstavljaju nacionalne manjine čiji je jezik u službenoj upotrebi na teritoriji jedinice lokalne samouprave.**

Drugim riječima:

- obezbjeđivanje sredstava za finansiranje rada nacionalnih savjeta **je obaveza jedinica lokalne samouprave;**
- jedinice lokalne samouprave tu svoju obavezu izvršavaju donošenjem **Odluke o budžetu** koja treba da predvidi budžetsku liniju i iznos sredstava opredijeljenih za finansiranje rada nacionalnih savjeta, **Odluke o raspodjeli i kriterijuma za raspodjelu.**

5. NACIONALNI SAVJETI U OBLASTI OBRAZOVANJA

Uslovno rečeno, ukoliko je poređenje uopšte moguće i umjesno, oblast obrazovanja je najvažnija oblast u kojoj je nacionalnim savjetima povjereno vršenje javnih ovlaštenja. Njihov broj i značaj je veliki i ukoliko se pravilno i blagovremeno vrše, omogućavaju odgovarajući uticaj na donošenje ključnih odluka, u mjeri u kojoj bilo koji oblik samouprave taj uticaj može imati.

Pravo pripadnika nacionalnih manjina na obrazovanje na svom jeziku i pismu je ustavna kategorija. Počev od Ustava pa do zakona iz oblasti obrazovanja, razlikuju se dvije kategorije obrazovanja za pripadnike nacionalnih manjina, u zavisnosti od činjenice ko je vlasnik i osnivač obrazovnih ustanova.

Ustav Republike Srbije

(„Sl. glasnik RS”, br. 98/2006)

„Pravo na očuvanje posebnosti

Član 79.

Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na: .....

- a. **školovanje na svom jeziku u državnim ustanovama i ustanovama autonomnih pokrajina**
- b. **osnivanje privatnih obrazovnih ustanova.”**

Prema obimu i načinu na koji se ovo pravo ostvaruje, razlikujemo tri vrste obrazovanja:

- pravo da se pripadnici nacionalnih manjina **u cjelosti obrazuju na svom maternjem jeziku i pismu,**
- pravo da se obrazuju **kroz dvojezičnu nastavu (na jeziku i pismu nacionalne manjine i srpskom jeziku i pismu) i**

- pravo da **uče svoj maternji jezik i pismo kroz izučavanje predmeta „Jezik nacionalne manjine sa elementima nacionalne kulture“**.

Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina

(„Sl. list SRJ“, br. 11/2002, „Sl. list SCG“, br. 1/2003 – Ustavna povelja i „Sl. glasnik RS“, br. 72/2009 – dr. Zakon, 97/2013 – odluka US i 47/2018)

„Školovanje na maternjem jeziku

Član 13.

Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na **vaspitanje i obrazovanje na svom jeziku, odnosno govoru** u ustanovama.....”

Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja

(„Sl. glasnik RS“, br. 88/2017, 27/2018 - dr. zakon, 10/2019, 27/2018 - dr. zakon i 6/2020)

„Upotreba jezika

Član 5.

.....Za pripadnike nacionalne manjine obrazovno-vaspitni rad ostvaruje se **na jeziku, odnosno govoru i pismu** nacionalne manjine.”

Pravo na obrazovanje na jeziku i pismu nacionalne manjine garantovano je **na svim nivoima obrazovanja**:

- u **predškolskim ustanovama**,
- **osnovnim** školama,
- **srednjim** školama i
- **ustanovama visokog obrazovanja** (fakultetima i visokim školama strukovnih studija).

Sva ovlaštenja čije je vršenje povjereno nacionalnim savjetima mogu se podijeliti, prema svojoj pravnoj prirodi i sadržini, na:

- **osnivačka i/ili upravljačka,**
- **učesće u upravljanju ustanovama kroz davanje mišljenja i prijedloga,**
- **učesće u izradi i donošenju nastavnih planova i programa obrazovanja i vaspitanja, odnosno sadržaja za predmete koji izražavaju posebnost nacionalne manjine,**
- **učesće u izboru i obezbjeđivanju udžbenika i nastavnih sredstava i**
- **druga ovlaštenja u oblasti obrazovanja.**

U okviru svake od navedenih grupa nalazi se određeni broj konkretnih ovlaštenja. Dosadašnja praksa i podaci pokazuju da se jedan broj njih ne vrši jer ne postoji potreba za tim ili ne postoje dovoljni kapaciteti za njihovo kvalitetno vršenje, dok se preostala vrše na različite načine, u zavisnosti od toga koji nacionalni savjet je konkretno u pitanju.

5.1. Davanje mišljenja

Ovlaštenje nacionalnih savjeta da daju različite vrste mišljenja jeste jedno od onih javnih ovlaštenja za čijim vršenjem postoji stalna i česta potreba.

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Učesće u upravljanju ustanovama

Član 12.

U ustanovama predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja čiji je osnivač....., nacionalni savjet:

1. daje **mišljenje o predloženim kandidatima za članove upravnog, odnosno školskog odbora – predstavnicima jedinice lokalne samouprave,.....**

3. daje **mišljenje o kandidatu za direktora ustanove.....**

U ustanovama učeničkog i studentskog standarda čiji je osnivač....., nacionalni savjet:

1. .... daje **mišljenje o ostalim kandidatima za članove upravnog odbora ustanova učeničkog standarda** čije je sjedište na teritoriji jedinice lokalne samouprave u kojoj je jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi,

2. daje **mišljenje o kandidatima za članove upravnog odbora ustanova studentskog standarda** čije je sjedište na teritoriji jedinice lokalne samouprave u kojoj je jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi,

3. daje **mišljenje o kandidatima za članove upravnog odbora ustanova studentskog standarda** čije je sjedište na teritoriji jedinice lokalne samouprave u kojoj je jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi,

4. daje **mišljenje u postupku razrješenja direktora i članova organa upravljanja.....**

U oblasti visokog obrazovanja u ustanovama....., nacionalni savjet:

2. daje **mišljenje o kandidatima predloženim za organ poslovođenja i organ upravljanja visokoškolske ustanove** u kojoj se nastava u cjelini ili djelimično izvodi na jeziku nacionalne manjine.

Planovi i programi nastave i učenja

Član 13.

3. daje **mišljenje ministru nadležnom za poslove obrazovanja i vaspitanja na nastavne planove i programe srpskog jezika kao nematernjeg,**

5. daje **mišljenje na školski i vaspitni program ustanova za koje je utvrđeno da su od posebnog značaja za nacionalnu manjinu.**

Udžbenici i nastavna sredstva

Član 14.

- **Nacionalni savjet daje prethodnu saglasnost u postupku odobravanja rukopisa udžbenika, priručnika, dodatnih nastavnih sredstava, nastavnih pomagala, didaktičkih sredstava i didaktičkih igrovnih sredstava na jeziku i pismu nacionalne manjine....."**

U okviru ovog ovlaštenja, jedno od najprisutnijih jeste ovlaštenje nacionalnog savjeta da daje **mišljenje o predloženom kandidatu za direktora** predškolske, odnosno ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja.

Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja

(„Sl. glasnik RS“, br. 88/2017, 27/2018 – dr. zakon, 10/2019, 27/2018 – dr. zakon i 6/2020)

„Izbor direktora ustanove

Član 123.

- Konkurs za izbor direktora **raspisuje organ upravljanja (Upravni odbor u predškolskoj ustanovi/Školski odbor u osnovnoj, odnosno srednjoj školi),**
- U ustanovi u kojoj se obrazovno-vaspitni rad izvodi i na jeziku nacionalne manjine organ upravljanja je **dužan/mora**

da pribavi mišljenje nacionalnog savjeta nacionalne manjine,

- Ukoliko nacionalni savjet nacionalne manjine **ne dostavi mišljenje u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva smatra se da je mišljenje dato.**"

	PONEDJELJAK NEDJELJA	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK	SUBOTA
Dan prijema zahtjeva za davanje mišljenja						
		X MIŠLJENJE Dato/Pribavljeno				

Radi efikasnog i pravilnog vršenja ovog ovlaštenja važno je napomenuti sljedeće:

- Obaveza upravnog odbora da **pribavi mišljenje nacionalnog savjeta nacionalne manjine** u sebi sadrži obavezu da se **zahtjev za davanje mišljenja o predloženom kandidatu, sa neophodnom dokumentacijom i prijavama, dostavi nacionalnom savjetu,**

- Dostavljanje zahtjeva za davanje mišljenja mora **biti blagovremeno kako bi nacionalni savjet imao dovoljno vremena da razmotri dostavljeni zahtjev, podnijete prijave i prpratnu dokumentaciju,**
- U slučaju da nacionalni savjet **ne da ili ne dostavi traženo mišljenje u propisanom roku** smatra se da je **dao mišljenje o predloženom kandidatu, odnosno da je na taj način ispunjen obavezan uslov koji propisuje zakon i otklonjena prepreka za dalje sprovođenje izbora,**
- Da ukoliko nacionalni savjet **nije primio zahtjev za davanje mišljenja ili ga nije primio blagovremeno** (npr. ne ostavlja dovoljno vremena za razmatranje podnijetog zahtjeva) postoji mogućnost **obraćanja ministru obrazovanja** koji je ovlašten da, ukoliko **utvrdi da postupak konkursa nije sproveden u skladu sa zakonom, u roku od 8 dana donese rješenje o ponovnom raspisivanju konkursa za izbor direktora,**
- Da je rješenje ministra o imenovanju direktora **konačno i može ga pobijati samo nezadovoljni učesnik konkursa u odgovarajućem sudskom postupku, ali ne i nacionalni savjet nacionalne manjine.**

Pregledom javno dostupnih podataka može se uočiti da su oni nacionalni savjeti, koji su do sada vršili ovo ovlaštenje, donosili akte koje su naslovljavali kao „Odluka/Odluka o davanju mišljenja“. S druge strane, ti isti nacionalni savjeti su prilikom vršenja drugih ovlaštenja npr. davanja prijedloga donosili akte koje su naslovljavali kao „Mišljenje“. Ne ulazeći u preciznost i adekvatnost pomenutih naslova, kao ni u unutrašnju organizaciju i način rada tih nacionalnih savjeta potrebno je ukazati na sljedeće:

- **Zakon koristi i poznaje termin „Mišljenje“** (njega može donijeti npr. Izvršni odbor a svojom Odlukom potvrditi Savjet) i
- Od toga kako je naslovljen navedeni akt mnogo su **važniji njegova forma i sadržina,** a u oba slučaja u postojećim, javno dostupnim aktima, **nedostaju neki elementi.**

Model Mišljenja/Odluke o predloženom kandidatu/tima

NACIONALNI SAVJET _____

NACIONALNE MANJINE

Republika Srbija

Broj: _____

Datum: _____

Mjesto: _____

PREDŠKOLSKA USTANOVA/_____ ŠKOLA

“_____”

U _____

Ulica _____ **br.** _____

_____

Na osnovu člana 123. stav 8. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („*Službeni glasnik RS*“, br. 88/2017, 27/2018 – dr. zakon, 10/2019 i 6/2020) i člana 12. stav 1. tačka 3. Zakona o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina („*Službeni glasnik RS*“, br. 72/2009, 20/2014 - odluka US, 55/2014 i 47/2018), a u skladu sa članom ___ Statuta Nacionalnog savjeta _____ nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Statut) i članom _____ Poslovnika o radu Nacionalnog savjeta nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Poslovnik)¹¹, Izvršni odbor Nacionalnog savjeta _____ nacionalne manjine/Nacionalni savjet _____ nacionalne manjine (u daljem tekstu: Izvršni odbor/Savjet), na sjednici održanoj dana _____ 20 _____. godine, donio je sljedeću

---

¹¹ Odabrati sve ili neke od ponuđenih opcija, u zavisnosti od unutrašnje organizacije i načina rada i odlučivanja nacionalnog savjeta nacionalne manjine.

MIŠLJENJE/ODLUKU O DAVANJU MIŠLJENJA

o

kandidatima za izbor direktora

Predškolske ustanove / _____ škole

” _____ ”

U _____

I

Kandidat _____ (ime i prezime),
_____ (vrsta i stepen stručne spreme, odnosno
akademsko zvanje), iz _____ (naziv mjesta/općine
/grada), ulica _____, JMBG _____, LK Br,
_____, **ne ispunjava/ispunjava** sve propisane i
neophodne uslove za izbor na predloženu funkciju.

II

Daje se **pozitivno/negativno** mišljenje za izbor predloženog
kandidata iz člana 1. ovog Mišljenja/Odluke na funkciju direktora
Predškolske _____ ustanove/_____ škole
” _____ ”
_____ u
_____.

III

Odluku dostaviti predsjedniku Savjeta radi odobranja na prvoj
narednoj _____ sjednici _____ Savjeta¹²/Predškolskoj

---

¹² Članom 7. stav 7. Zakona predviđeno je da Savjet odobrava odluku koju je donio Izvršni odbor na prvoj narednoj sjednici, ali i da odluka Izvršnog odbora ostaje na snazi čak i ako je Savjet ne odobri. U slučaju neodobranja odluke Izvršnog odbora, Izvršnom odboru prestaje mandat, ali odluka ostaje na snazi. U skladu sa tim, i takve odluke koje je Izvršni odbor donio su, bar prema sada važećem rješenju, punovažne i

ustanovi/ _____ školi „ _____ ”
u _____.¹³

IV¹⁴

Odluku objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet stranici Savjeta.

Obrazloženje¹⁵

---

13 mogu se dostaviti tražiocu mišljenja/prijdloga/saglasnosti i objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet prezentaciji Savjeta.

13 Izabrati jednu od ponuđenih opcija u zavisnosti od činjenice da li je ili nije Savjet, svojim Statutom, Izvršnom odboru povjerio odlučivanje o pojedinim pitanjima u vezi sa vršenjem ovlaštenja nacionalnog savjeta predviđenih zakonom.

14 Ovaj član se primjenjuje samo u slučajevima kada je Mišljenje/Odluku donio Savjet nacionalne manjine. Ukoliko je riječ o Mišljenju/Odluci koju je donio Izvršni odbor, istovjetan član treba da se nalazi u odluci kojom ga/je Savjet odobrava.

15 U skladu sa principom dobre uprave svaki pravni akt kojim se odlučuje o pravima i obavezama, a samim tim i onaj koji je donijet vršenjem javnih ovlaštenja, treba da ima obrazloženje, tim prije ukoliko njegov obavezni prilog ne predstavlja zapisnik sa sjednice na kojima je donijet. Obrazloženje treba da sadrži, i na taj način javnosti učini dostupnim, odlučne činjenice zašto i na koji način je donijet pravni akt tačno određene sadržine kao npr. u Modelu Odluke o promjeni podataka br. 1a.

**Model Odluke/Zaključka¹⁶ o davanja saglasnosti na
Mišljenje/Odluku Izvršnog odbora**

NACIONALNI SAVJET _____

NACIONALNE MANJINE

Republika Srbija

Broj: _____

Datum: _____

Mjesto: _____

Na osnovu člana 7. stav 7. Zakona o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina („*Službeni glasnik RS*“, br. 72/2009, 20/2014 - odluka US, 55/2014 i 47/2018) (u daljem tekstu: Zakon), odredbe člana _____ Statuta Nacionalnog savjeta _____ nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Statut) i članom _____ Poslovnika o radu Nacionalnog savjeta nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Poslovnik) ¹⁷, Nacionalni savjet _____ nacionalne manjine (u daljem tekstu: Savjet), na sjednici održanoj dana _____ 20 _____. godine, donio je

---

¹⁶ Odabрати jednu od ponuđenih opcija u zavisnosti od toga ko je i kakvu odluku prethodno donio.

¹⁷ Odabрати sve ili neke od ponuđenih opcija, u zavisnosti od unutrašnje organizacije i načina rada i odlučivanja nacionalnog savjeta nacionalne manjine.

ODLUKU/ZAKLJUČAK
O
POTVRĐIVANJU MIŠLJENJA/ODLUKE IZVRŠNOG ODBORA U
POSTUPKU IZBORA DIREKTORA
PREDŠKOLSKE USTANOVE/_____ ŠKOLE
„_____” u
_____

I

Savjet potvrđuje Mišljenje/Odluku Izvršnog odbora o davanju mišljenja na izbor direktora Predškolske ustanove /_____ škole „_____” u _____ (Broj: _____) donijetu dana _____ 20__ godine.

II

Odluku/Zaključak, sa neophodnom dokumentacijom, dostaviti Predškolskoj ustanovi/_____ školi „_____” u _____.

III

Odluku/Zaključak objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet stranici Savjeta.

Obrazloženje¹⁸

---

¹⁸ U skladu sa principom dobre uprave svaki pravni akt kojim se odlučuje o pravima i obavezama, a samim tim i onaj koji je donijet vršenjem javnih ovlaštenja, treba da ima obrazloženje, tim prije ukoliko njegov obavezni prilog ne predstavlja zapisnik sa sjednice na kojima je donijet. Obrazloženje treba da sadrži, i na taj način javnosti učini dostupnim, odlučne činjenice zašto i na koji način je donijet pravni akt tačno određene sadržine kao npr. u Modelu Odluke o promjeni podataka br. 1a.

5.2. Davanje prijedloga

Ništa manje važno niti učestalo nije i ovlaštenje nacionalnih savjeta da predlažu kandidate za organe upravljanja.

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Učešće u upravljanju ustanovama

Član 12.

U **ustanovama predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja** čiji je osnivač....., u kojima se obrazovno-vaspitni rad izvodi i na jeziku nacionalne manjine ili u kojim se izučava govor, jezik i kultura nacionalne manjine kao poseban nastavni predmet nacionalni savjet:

2. **predlaže članove upravnog, odnosno školskog odbora – predstavnike jedinice lokalne samouprave** u ustanovi u kojoj se taj rad izvodi na jeziku nacionalne manjine u većini odjeljenja ili za koje je utvrđeno da je od posebnog značaja za obrazovanje nacionalne manjine.

U **ustanovama učeničkog i studentskog standarda** čiji je osnivač....., nacionalni savjet:

1. **predlaže jednog člana – predstavnika osnivača.....** Ako je u jedinici lokalne samouprave **više jezika nacionalnih manjina u službenoj upotrebi**, zainteresovani **nacionalni savjeti predlažu zajedničkog kandidata za člana upravnog odbora.**”

U okviru navedene grupe ovlaštenja, jedno od najčešće korištenih jeste ovlaštenje nacionalnog savjeta da predlaže članove organa upravljanja u ustanovama predškolskog vaspitanja i obrazovanja, kao i ustanovama osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja.

Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja
(„Sl. glasnik RS“, br. 88/2017, 27/2018 – dr. zakon, 10/2019, 27/2018 –
dr. zakon i 6/2020)

„Sastav i imenovanje organa upravljanja

Član 116.

- **Organ upravljanja** čine po tri predstavnika iz reda zaposlenih u ustanovi, roditelja, odnosno drugih zakonskih zastupnika i **tri predstavnika na prijedlog jedinice lokalne samouprave,**
- **Članove organa upravljanja ustanove imenuje i razrješava skupština jedinice lokalne samouprave,.....**
- **U ustanovi u kojoj se u svim ili većini odjeljenja obrazovno-vaspitni rad izvodi na jeziku nacionalne manjine, nacionalni savjet nacionalne manjine predlaže tri predstavnika jedinice lokalne samouprave u organ upravljanja.”**

Radi efikasnog i pravilnog vršenja ovog ovlaštenja važno je napomenuti:

- Ako **ovlašteni predlagač**, pa samim tim i nacionalni savjet, **ne sprovede postupak u skladu sa zakonom ili predloži kandidata suprotno odredbama zakona, skupština jedinice lokalne samouprave odredit će novi rok za usklađivanje sa zakonom,**
- Ako **ovlašteni predlagač ni u ponovo datom roku ne postupi u skladu sa zakonom, skupština jedinice lokalne samouprave imenovat će sama članove organa upravljanja bez prijedloga ovlaštenog predlagača,**
- **Skupština jedinice lokalne samouprave dužna je tj. mora da usvoji,** ukoliko je prijedlog sproveden u skladu sa zakonom, **prijedlog za člana organa upravljanja iz reda zaposlenih u ustanovi i roditelja, ali ne i prijedlog nacionalnih savjeta,**
- **Skupština jedinice lokalne samouprave donosi rješenje o imenovanju organa upravljanja,**

- Rješenje o imenovanju je konačno i nacionalni savjet kao ovlašteni predlagač ga može pobijati u odgovarajućem sudskom postupku.

**Model Mišljenja/Odluke o prijedlogu za izbor članova
Upravnog/Školskog odbora**

NACIONALNI SAVJET _____

NACIONALNE MANJINE

Republika Srbija

Broj: _____

Datum: _____

Mjesto: _____

GRAD/OPĆINA _____

SKUPŠTINA GRADA/OPĆINE

Ulica _____ **br.** _____

_____

Na osnovu člana 116. stav 8. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, br. 88/2017, 27/2018 – dr. zakon, 10/2019 i 6/2020) i člana 12. stav 1. tačka 2. Zakona o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina („Službeni glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 - odluka US, 55/2014 i 47/2018), a u skladu sa članom ___ Statuta Nacionalnog savjeta _____ nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Statut) i članom _____ Poslovnika o radu Nacionalnog savjeta nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u

daljem tekstu: Poslovník)¹⁹, Nacionalni savjet _____
nacionalne manjine/Izvršni odbor (u daljem tekstu: Savjet/Izvršni
odbor)²⁰, na sjednici održanoj dana _____ 20 _____. godine, donio je
sljedeće/u

MIŠLJENJE/ODLUKU

o

**kandidatu/ima za izbor članova Upravnog/Školskog odbora
Predškolske ustanove / _____ škole**

„_____” u _____

I

Za članove Upravnog/Školskog odbora Predškolske
ustanove/_____ škole „_____” u

_____ **predlažu se:**

- Kandidat _____ (ime i prezime),
_____ (vrsta i stepen stručne spreme, odnosno
akademsko zvanje), iz _____ (naziv
mjesto/općine /grada), ulica _____, JMBG
_____, LK Br, _____, ne
ispunjava/ispunjava sve propisane i neophodne uslove za izbor
na predloženu funkciju.
- Kandidat _____ (ime i prezime),
_____ (vrsta i stepen stručne spreme, odnosno
akademsko zvanje), iz _____ (naziv
mjesto/općine /grada), ulica _____, JMBG
_____, LK Br, _____, ne

¹⁹ Odabrati sve ili neke od ponuđenih opcija, u zavisnosti od unutrašnje organizacije i načina rada i odlučivanja nacionalnog savjeta nacionalne manjine.

²⁰ Izabrati jednu od ponuđenih opcija u zavisnosti od činjenice da li je ili ne Savjet, svojim Statutom, Izvršnom odboru povjerio odlučivanje o pojedinim pitanjima u vezi sa vršenjem ovlaštenja nacionalnog savjeta predviđenih zakonom.

ispunjava/ispunjava sve propisane i neophodne uslove za izbor na predloženu funkciju.

- Kandidat _____ (ime i prezime), _____ (vrsta i stepen stručne spreme, odnosno akademsko zvanje), iz _____ (naziv mjesta/općine /grada), ulica _____, JMBG _____, LK Br, _____.

II

Odluku dostaviti predsjedniku Savjeta radi odobravanja na prvoj narednoj sjednici Savjeta²¹/Skupštini grada/općine _____.²²

III²³

Odluku objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet stranici Savjeta.

Obrazloženje²⁴

---

²¹ Članom 7. stav 7. Zakona predviđeno je da Savjet odobrava odluku koju je donio Izvršni odbor na prvoj narednoj sjednici, ali i da odluka Izvršnog odbora ostaje na snazi čak i ako je Savjet ne odobri. U slučaju neodobravanja odluke Izvršnog odbora, Izvršnom odboru prestaje mandat, ali odluka ostaje na snazi. U skladu sa tim, i takve odluke koje je Izvršni odbor donio su, bar prema sada važećem rješenju, punovažne i mogu se dostaviti tražiocu mišljenja/prijedloga/saglasnosti i objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet prezentaciji Savjeta.

²² Izabrati jednu od ponuđenih opcija u zavisnosti od činjenice da li je ili ne Savjet, svojim Statutom, Izvršnom odboru povjerio odlučivanje o pojedinim pitanjima u vezi sa vršenjem ovlaštenja nacionalnog savjeta predviđenih zakonom.

²³ Ovaj član se primjenjuje samo u slučajevima kada je Mišljenje/Odluku donio Savjet nacionalne manjine. Ukoliko je riječ o Mišljenju/Odluci koju je donio Izvršni odbor, istovjetan član treba da se nalazi u odluci kojom ga/je Savjet odobrava.

²⁴ U skladu sa principom dobre uprave svaki pravni akt kojim se odlučuje o pravima i obavezama, a samim tim i onaj koji je donijet vršenjem javnih ovlaštenja, treba da ima obrazloženje, tim prije ukoliko njegov obavezni prilog ne predstavlja zapisnik sa sjednice na kojima je donijet. Obrazloženje treba da sadrži, i na taj način javnosti učini dostupnim, odlučne činjenice zašto i na koji način je donijet pravni akt tačno određene sadržine kao npr. u Modelu Odluke o promjeni podataka br. 1a.

6. NACIONALNI SAVJETI U OBLASTI SLUŽBENE UPOTREBE JEZIKA I PISMA

Jezik je osnovno obilježje ličnog i/ili kolektivnog identiteta. Zbog te činjenice, **pravo na upotrebu maternjeg jezika i pisma** uživa posebnu zaštitu u okviru očuvanja posebnosti nacionalnih manjina i predstavlja ustavnu kategoriju.

Prema oblasti upotrebe i ostvarivanja pravo na upotrebu maternjeg jezika i pisma može se podijeliti na:

- Pravo na **privatnu** upotrebu,
- Pravo na **javnu** upotrebu i
- Pravo na **službenu** upotrebu.

Službena upotreba jezika i pisma je sama po sebi složen pojam, koji u sebi obuhvata veliki broj najrazličitijih mjera i aktivnosti koje se mogu preduzimati. Zbog toga nacionalni savjeti nacionalnih manjina u oblasti službene upotrebe jezika i pisma nacionalnih manjina imaju veći broj najrazličitijih ovlaštenja. Ona se, uopšteno gledajući, mogu grupisati na sljedeći način:

- Ovlaštenje na **preduzimanje mjera i aktivnosti** za unapređenje službene upotrebe jezika i pisma nacionalne manjine;
- Ovlaštenje na **donošenje odluka (utvrđivanje)**;
- Ovlaštenje na **predlaganje mjera, aktivnosti i odluka** i
- Ovlaštenje na **davanje mišljenja**.

Jezici i pisma nacionalnih manjina mogu biti u službenoj upotrebi na sva tri nivoa javne vlasti:

- Nivou jedinice lokalne samouprave (**lokalni**),
- Nivou autonomnih pokrajina (**pokrajinski**) i
- Nivou Republike Srbije (**republički**).

Ostvarivanje prava na službenu upotrebu jezika i pisma nacionalne manjine **na lokalnom nivou** je, gledano po učestalosti i brojnosti, najčešći vid ostvarivanja ovog prava, i za svakodnevni život pripadnika nacionalnih manjina najvažniji.

Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina

(„Sl. list SRJ”, br. 11/2002, „Sl. list SCG”, br. 1/2003 – Ustavna povelja i „Sl. glasnik RS”, br. 72/2009 – dr. Zakon, 97/2013 – odluka US i 47/2018)

„Službena upotreba jezika i pisma

Član 11.

Na teritoriji jedinice lokalne samouprave gdje **tradicionalno žive pripadnici nacionalnih manjina, njihov jezik i pismo može biti u ravnopravnoj** upotrebi.

.....

Na teritoriji tih jedinica lokalne samouprave ....., **nazivi jedinica lokalne samouprave, naseljenih mjesta, trgova i ulica i drugi toponimi ispisuju se i na jeziku dotične nacionalne manjine, prema njenoj tradiciji i pravopisu.....**

U naseljenim mjestima u jedinicama lokalne samouprave, ..., u kojima **procenat pripadnika određene nacionalne manjine u ukupnom broju stanovnika na teritoriji naseljenog mjesta dostiže 15% ....., nazivi jedinica lokalne samouprave, naseljenih mjesta, trgova i ulica i drugi toponimi ispisuju se i na jeziku dotične nacionalne manjine, prema njenoj tradiciji i pravopisu, i u slučaju da jezik te nacionalne manjine nije u službenoj upotrebi na teritoriji jedinice lokalne samouprave.”**

Sa stanovišta očuvanja posebnosti, i istovremeno kao najbolji dokaz ravnopravne upotrebe maternjeg jezika i pisma nacionalne manjine, dva su najvažnija ovlaštenja nacionalnog savjeta:

- da **samostalno odlučuje** (npr. o utvrđivanju tradicionalnih naziva jedinica lokalne samouprave, naseljenih mjesta i dr.) i
- da **učestvuje u određivanju naziva** (npr. ulica, trgova, gradskih četvrti itd.).

6.1. Samostalno odlučivanje

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„5. Ovlaštenja u oblasti službene upotrebe jezika i pisma

Član 22.

Nacionalni savjet:

1. **utvrđuje tradicionalne nazive** jedinica lokalne samouprave, naseljenih mjesta i drugih geografskih naziva na jeziku nacionalne manjine, ako je na području jedinice lokalne samouprave ili naseljenog mjesta **jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi...**”

Pravilno vršenje ovog ovlaštenja podrazumijeva da nacionalni savjeti, prilikom njegovog vršenja, treba da se pridržavaju određenih pravila:

- Forma tj. pravni akt kojim se utvrđuje tradicionalni naziv je **Rješenje;**
- Rješenje o njihovom utvrđivanju **se objavljuju** u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a u slučaju nacionalnih savjeta čije je sjedište na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine u „Službenom listu Autonomne pokrajine Vojvodine”. Rješenja kojim se utvrđuju tradicionalni nazivi objavljuju se i u lokalnom službenom glasilu;

- Nazivi koje **utvrdi nacionalni savjet postaju nazivi u službenoj upotrebi na jeziku i pismu te nacionalne manjine;**
- Oni **ne mogu da zamijene nazive jedinica lokalne samouprave, naseljenih mjesta i drugih geografskih naziva na srpskom jeziku i pismu** već se **ravnopravno i istovremeno upotrebljavaju pored njih;**
- Sama po sebi odluka nacionalnog savjeta nije dovoljna već je neophodno da **skupština jedinice lokalne samouprave pomenute nazive na jeziku i pismu nacionalne manjine „uvede“ u upotrebu tj. propiše u statutu**, tačnije da o tome donese odgovarajuće izmjene postojećeg statuta;

U praksi se često previđa činjenica da Zakon o lokalnoj samopravi propisuje još jedan uslov više, tačnije obavezno učešće još jednog oblika organizovanja, u postupku promjene naziva – savjeta za međunacionalne odnose.

Zakon o lokalnoj samopravi

(„Sl. glasnik RS“, br. 129/2007, 83/2014 – dr. zakon, 101/2016, – dr. zakon i 47/2018)

Član 93.

„Skupština jedinice lokalne samouprave utvrđuje ... i odlučuje o nazivima ulica, trgova, gradskih četvrti, zaselaka i drugih dijelova naseljenih mjesta na svojoj teritoriji....., uz prethodnu saglasnost ministarstva nadležnog za poslove lokalne samouprave.

Ako je na području jedinice lokalne samouprave jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi, u postupku promjene naziva ulica, trgova, gradskih četvrti, zaselaka i drugih dijelova naseljenih mjesta, pribavit će se mišljenje nacionalnog savjeta i savjeta za međunacionalne odnose.“

lako podaci iz svakodnevnog života mogu ukazivati na drugačije mišljenje, osnivanje savjeta za međunacionalne odnose (SMO) je **zakonom propisana obaveza jedinica lokalne samouprave**. Odluka o formiranju SMO treba, pored konstitutivnih elemenata – sastav i lične podatke svih članova, da definiše njihovu nadležnost, djelokrug rada i način rada.

Zakon o lokalnoj samoupravi

(„Sl. glasnik RS“, br. 129/2007, 83/2014 – dr. zakon, 101/2016, – dr. zakon i 47/2018)

Član 98.

„U nacionalno mješovitim jedinicama lokalne samouprave osniva se savjet za međunacionalne odnose, kao samostalno radno tijelo, koje čine predstavnici srpskog naroda i nacionalnih manjina, u skladu sa ovim zakonom i statutom.

Nacionalno mješovitim jedinicama lokalne samouprave, u smislu ovog zakona, smatraju se jedinice lokalne samouprave u kojima pripadnici jedne nacionalne manjine čine više od 5% od ukupnog broja stanovnika ili svih nacionalnih manjina čine više od 10% od ukupnog broja stanovnika prema posljednjem popisu stanovništva u Republici Srbiji.

Predstavnike u savjetu za međunacionalne odnose mogu imati pripadnici srpskog naroda i nacionalnih manjina sa više od 1% učešća u ukupnom stanovništvu jedinice lokalne samouprave.

U slučaju nacionalnih manjina koje imaju svoje izabrane nacionalne savjete, predstavnici nacionalnih manjina u savjetu se biraju na prijedlog nacionalnog savjeta, a predstavnike srpskog naroda predlaže stalno radno tijelo skupštine jedinice lokalne samouprave, koje obavlja poslove u vezi sa kadrovskim pitanjima.“

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„5. Ovlaštenja u oblasti službene upotrebe jezika i pisma

Član 10. *

Nacionalni savjet:

7) **predlaže predstavnika** nacionalne manjine **u savjetu za međunacionalne odnose** u jedinici lokalne samouprave;”

6.2. Davanje prijedloga

Jedna od karakteristika oblasti službene upotrebe jezika i pisma nacionalnih manjina jeste da ovlaštenje nacionalnog savjeta da predlaže ovdje čini, za razliku od drugih oblasti, grupu sa najvećim brojem konkretnih ovlaštenja. Istovremeno, to je zaista jedno od onih ovlaštenja za čijim vršenjem postoji stalna i česta potreba.

Nacionalni savjet učestvuje u određivanju naziva na dva načina:

- **Predlaganjem promjena** ovih naziva i
- **Davanjem mišljenja** u postupku utvrđivanja ovih naziva.

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Ovlaštenja u oblasti službene upotrebe jezika i pisma

Član 22.

Nacionalni savjet: .....

2. predlaže nadležnom organu **isticanje naziva jedinica lokalne samouprave, naseljenih mjesta i drugih geografskih naziva na jeziku i pismu** nacionalne manjine;
3. predlaže **utvrđivanje jezika i pisma nacionalne manjine kao službenog jezika i pisma u jedinici lokalne samouprave,**
4. predlaže **promjenu naziva ulica, trgova, gradskih četvrti, zaselaka, drugih dijelova naseljenih mjesta, kao i ustanova za koje je utvrđeno da su od posebnog značaja za nacionalnu manjinu,**
6. predlaže **nadležnom organu vršenje nadzora nad službenom upotrebom jezika i pisma** nacionalne manjine.”

Pravilno vršenje ovog ovlaštenja podrazumijeva da nacionalni savjeti, prilikom njegovog vršenja, treba da se pridržavaju određenih pravila:

- Ukoliko nacionalni savjet **predlaže promjenu naziva** ulica, trgova, gradskih četvrti, zaselaka i drugih dijelova naseljenih mjesta, prijedlog mora biti sačinjen u **formi Prijedloga rješenja Skupštine jedinice lokalne samouprave, sa obrazloženjem,**
- Navedeni Prijedlog odluke mora biti **upućen Skupštini jedinice lokalne samouprave,**
- Ukoliko nacionalni savjet **predlaže isticanje naziva** jedinica lokalne samouprave, naseljenih mjesta i drugih geografskih naziva na jeziku i pismu nacionalne manjine, taj prijedlog mora biti u **formi Odluke nacionalnog savjeta, sa obrazloženjem,**
- Navedena Odluka nacionalnog savjeta mora biti **upućena Gradskoj/Općinskoj službi nadležnoj za lokalne saobraćajnice ili Javnom preduzeću „Putevi Srbije” radi isticanja naziva na magistralnim putevima.**

Zakon o lokalnoj samoupravi

(„Sl. glasnik RS”, br. 129/2007, 83/2014 – dr. zakon, 101/2016, – dr. zakon i 47/2018)

Član 94.

„Ako sadržina odredbi prijedloga statuta jedinice lokalne samouprave ili drugih akata o..... nazivima dijelova naseljenih mjesta ne odgovara historijskim ili stvarnim činjenicama, ako se njima vrijeđaju opšti ili državni interesi, nacionalna ili vjerska osjećanja ili vrijeđa javni moral, ministarstvo nadležno za poslove lokalne samouprave odbit će, u roku od 60 dana od dana prijema prijedloga statuta ili drugog akta, davanje saglasnosti na te odredbe.

Ako se ministarstvo nadležno za poslove lokalne samouprave ne izjasni u roku od 60 dana smatrat će se da je data saglasnost.”

Model Rješenja o utvrđivanju tradicionalnog naziva

NACIONALNI SAVJET _____

NACIONALNE MANJINE

Republika Srbija

Broj: _____

Datum: _____

Mjesto: _____

GRAD/OPĆINA _____

SKUPŠTINA GRADA/OPĆINE

Ulica _____ **br.** _____

_____

Na osnovu člana 22. stav 1. tačka 1 Zakona o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina („Službeni glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 - odluka US, 55/2014 i 47/2018), a u skladu sa članom ___ Statuta Nacionalnog savjeta _____ nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20 _____ godine) (u daljem tekstu: Statut) i članom _____ Poslovnika o radu Nacionalnog savjeta nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20 _____ godine) (u daljem tekstu: Poslovnik)²⁵, Nacionalni savjet _____ nacionalne manjine/Izvršni odbor (u daljem tekstu: Savjet/Izvršni odbor), na sjednici održanoj dana _____ 20 _____. godine, donio je

RJEŠENJE

o

utvrđivanju tradicionalnog naziva Grada/Općine

na jeziku i pismu _____

nacionalne manjine

I

Naziv „_____” utvrđuje se kao tradicionalni naziv Grada/Općine _____ na jeziku i pismu _____ nacionalne manjine.

II

Odluku dostaviti predsjedniku Savjeta radi odobranja na prvoj narednoj sjednici Savjeta²⁶/Skupštini Grada/Općine _____.²⁷

²⁵ Odabrati sve ili neke od ponuđenih opcija, u zavisnosti od unutrašnje organizacije i načina rada i odlučivanja nacionalnog savjeta nacionalne manjine.

²⁶ Članom 7. stav 7. Zakona predviđeno je da Savjet odobrava odluku koju je donio Izvršni odbor na prvoj narednoj sjednici, ali i da odluka Izvršnog odbora ostaje na snazi čak i ako je Savjet ne odobri. U slučaju neodobranja odluke Izvršnog odbora, Izvršnom odboru prestaje mandat, ali odluka ostaje na snazi. U skladu sa tim, i takve odluke koje je Izvršni odbor donio su, bar prema sada važećem rješenju, punovažne i

Odluku objaviti u „Sl. glasniku RS“/„Službenom listu Autonomne pokrajine Vojvodine“, „Sl. listu grada/općine _____“, na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet stranici Savjeta.

Obrazloženje²⁹

Model Mišljenja/Odluke o davanju Mišljenja

NACIONALNI SAVJET _____

NACIONALNE MANJINE

Republika Srbija

Broj: _____

Datum: _____

Mjesto: _____

---

mogu se dostaviti tražiocu mišljenja/prijedloga/saglasnosti i objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet prezentaciji Savjeta.

²⁷ Izabrati jednu od ponuđenih opcija u zavisnosti od činjenice da li je ili nije Savjet, svojim Statutom, Izvršnom odboru povjerio odlučivanje o pojedinim pitanjima u vezi sa vršenjem ovlaštenja nacionalnog savjeta predviđenih zakonom.

²⁸ Ovaj član se primjenjuje samo u slučajevima kada je Mišljenje/Odluku donio Savjet nacionalne manjine. Ukoliko je riječ o Mišljenju/Odluci koju je donio Izvršni odbor, istovjetan član treba da se nalazi u odluci kojom ga/je Savjet odobrava.

²⁹ U skladu sa principom dobre uprave svaki pravni akt kojim se odlučuje o pravima i obavezama, a samim tim i onaj koji je donijet vršenjem javnih ovlaštenja, treba da ima obrazloženje, tim prije ukoliko njegov obavezni prilog ne predstavlja zapisnik sa sjednice na kojima je donijet. Obrazloženje treba da sadrži, i na taj način javnosti učini dostupnim, odlučne činjenice zašto i na koji način je donijet pravni akt tačno određene sadržine kao npr. u Modelu Odluke o promjeni podataka br. 1a.

GRAD/OPĆINA _____

SKUPŠTINA GRADA/OPĆINE

GRADSKA/OPĆINSKA UPRAVA

Komisija za nazive dijelova naselja, ulica i trgova

Ulica _____ **br.** _____

_____

Na osnovu člana 93. Zakona o lokalnoj samoupravi („*Službeni glasnik RS*”, br. 129/2007, 83/2014– dr. zakon, 101/2016 – dr. zakon i 43/2018) i člana 22. stav 1. tačka 6 Zakona o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina („*Službeni glasnik RS*”, br. 72/2009, 20/2014 - odluka US, 55/2014 i 47/2018), a u skladu sa članom ____ Statuta Nacionalnog savjeta _____ nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Statut) i članom _____ Poslovnika o radu Nacionalnog savjeta nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Poslovnik) ³⁰, Nacionalni savjet _____ nacionalne manjine/Izvršni odbor (u daljem tekstu: Savjet/Izvršni odbor), na sjednici održanoj dana _____ 20 _____. godine, donio je

MIŠLJENJE/ODLUKU

o

davanju Mišljenja na Prijedlog rješenja o utvrđivanju naziva dijelovima naselja/trgovima/ulicama na teritoriji Grada/Općine

_____

³⁰ Odabrati sve ili neke od ponuđenih opcija, u zavisnosti od unutrašnje organizacije i načina rada i odlučivanja nacionalnog savjeta nacionalne manjine.

I

Daje se **pozitivno/negativno** mišljenje na Prijedlog rješenja o utvrđivanju naziva dijelu naselja/trgu/ulici (dio naselja/trg/ulica _____) na teritoriji Grada/Općine _____ koje je Komisija za nazive dijelova naselja, ulica i trgova utvrdila na sjednici održanoj dana _____ 20 ____ godine (Broj: _____).

II

Odluku dostaviti predsjedniku Savjeta radi odobravanja na prvoj narednoj sjednici Savjeta³¹/Komisiji za nazive dijelova naselja, ulica i trgova Grada/Općine _____.³²

III³³

Odluku objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet stranici Savjeta.

Obrazloženje³⁴

---

³¹ Članom 7. stav 7. Zakona predviđeno je da Savjet odobrava odluku koju je donio Izvršni odbor na prvoj narednoj sjednici, ali i da odluka Izvršnog odbora ostaje na snazi čak i ako je Savjet ne odobri. U slučaju neodobravanja odluke Izvršnog odbora, Izvršnom odboru prestaje mandat, ali odluka ostaje na snazi. U skladu sa tim, i takve odluke koje je Izvršni odbor donio su, bar prema sada važećem rješenju, punovažne i mogu se dostaviti tražiocu mišljenja/prijedloga/saglasnosti i objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet prezentaciji Savjeta.

³² Izabrati jednu od ponuđenih opcija u zavisnosti od činjenice da li je ili nije Savjet, svojim Statutom, Izvršnom odboru povjerio odlučivanje o pojedinim pitanjima u vezi sa vršenjem ovlaštenja nacionalnog savjeta predviđenih zakonom.

³³ Ovaj član se primjenjuje samo u slučajevima kada je Mišljenje/Odluku donio Savjet nacionalne manjine. Ukoliko je riječ o Mišljenju/Odluci koju je donio Izvršni odbor, istovjetan član treba da se nalazi u odluci kojom ga/je Savjet odobrava.

³⁴ U skladu sa principom dobre uprave svaki pravni akt kojim se odlučuje o pravima i obavezama, a samim tim i onaj koji je donijet vršenjem javnih ovlaštenja, treba da ima obrazloženje, tim prije ukoliko njegov obavezni prilog ne predstavlja zapisnik sa sjednice na kojima je donijet. Obrazloženje treba da sadrži, i na taj način javnosti učini dostupnim, odlučne činjenice zašto i na koji način je donijet pravni akt tačno određene sadržine kao npr. u Modelu Odluke o promjeni podataka br. 1a.

7. NACIONALNI SAVJETI U OBLASTI KULTURE

Bez obzira kako i na koji način shvatamo pojam „kultura“ ova oblast je jedna od najzahtjevnijih i najizazovnijih kada su u pitanju ovlaštenja nacionalnih savjeta. Razlozi su brojni:

- Riječ je o oblasti u kojoj se **susreću i povezuju prošlost, sadašnjost i budućnost nacionalne manjine,**
- Radi se o veoma **razuđenom i raznolikom pravnom okviru** za čiju pravilnu i efikasnu primjenu su odlučujuća i preovlađujuća znanja o propisima iz oblasti **bibliotekarstva, arhivistike, muzeologije, literature, književnosti, izdavaštva, muzike, likovne umjetnosti, arheologije** itd.
- U toj oblasti **dominante su odluke i aktivnosti strateškog karaktera,**
- **Inicijativa i aktivizam** nacionalnog savjeta su jedna od osnovnih odlika ove oblasti,
- Zbog toga su u ovoj oblasti kapaciteti nacionalnog savjeta od izuzetne važnosti jer
- Cilj koji se želi postići je trostruk: **očuvanje, razvoj i širenje** kulture.

Sva ovlaštenja čije je vršenje povjereno nacionalnim savjetima mogu se podijeliti, prema svojoj pravnoj prirodi na:

- **osnivačka i/ili upravljačka,**
- **učesće u upravljanju ustanovama kroz davanje mišljenja i prijedloga,**
- **druga ovlaštenja u oblasti kulture.**

U okviru svake od navedenih grupa nalazi se veći broj konkretnih ovlaštenja. Dosadašnja praksa i podaci pokazuju da se određeni broj njih ne vrši jer ne postoji potreba za tim ili ne postoje dovoljni kapaciteti za njihovo kvalitetno vršenje, dok se preostala vrše na različite načine, u zavisnosti od toga koji nacionalni savjet je konkretno u pitanju.

Strateški gledano, najvažnije ovlaštenje nacionalnog savjeta u oblasti kulture jeste ovlaštenje da podnese prijedlog za utvrđivanje da je određena ustanova kulture od posebnog značaja za nacionalnu manjinu.

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Učešće u upravljanju ustanovama

Član 17.

.....Na **prijedlog nacionalnog savjeta**, osnivač, izmjenom osnivačkog akta, može utvrditi da je **ustanova kulture od posebnog značaja za nacionalnu manjinu.**“

7.1. Imenovanje članova upravnog odbora

Ništa manje važno nije ni ovlaštenje nacionalnog savjeta da imenuje članove organa upravljanja.

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Učešće u upravljanju ustanovama

Član 17.

U ustanove kulture za koje je **izmjenom osnivačkog akta utvrđeno da su od posebnog značaja za nacionalnu manjinu**, nacionalni savjet:

1. **imenuje najmanje jednog člana upravnog odbora** ustanove, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast kulture, ...

Zakon o kulturi

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 13/2016, 30/2016 – ispr. i 6/2020)

Član 42.

„U upravni odbor ustanove kulture ..... za koju se **izmjenom osnivačkog akta utvrdi da je od posebnog značaja za očuvanje, unapređenje i razvoj kulturne posebnosti i očuvanja nacionalnog identiteta nacionalne manjine, najmanje jedan član upravnog odbora** imenuje se na **prijedlog odgovarajućeg nacionalnog savjeta.....**”

7.2. Davanje mišljenja

Ovlaštenje nacionalnih savjeta da daju različite vrste mišljenje jeste jedno od onih ovlaštenja za čijim vršenjem postoji stalna i česta potreba.

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Učešće u upravljanju ustanovama

Član 17.

U ustanovama kulture za koje je **izmjenom osnivačkog akta utvrđeno da su od posebnog značaja za nacionalnu manjinu**, nacionalni savjet:.....

2. daje mišljenje **o predloženim članovima upravnog odbora** ustanove,
3. daje mišljenje **u postupku izbora direktora** ustanove,....”

Ipak, praksa je pokazala da je posljednjih godina najčešće korišteno i za svakodnevni život pripadnika nacionalnih manjina najvažnije ovlaštenje za davanje jednog sasvim drugog mišljenja.

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Druga ovlaštenja u oblasti kulture

Član 18.

Nacionalni savjet: .....

10. daje **prijedlog za raspodjelu sredstava koja se dodjeljuju putem javnog konkursa iz budžeta** Republike, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, ustanovama, manifestacijama i udruženjima nacionalne manjine u oblasti kulture,....”

Zakon o kulturi

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 13/2016, 30/2016 – ispr. i 6/2020)

„Finansiranje i sufinansiranje projekata u kulturi

Član 76.

Nacionalni savjet nacionalne manjine daje **prijedlog za raspodjelu sredstava koja se dodjeljuju putem javnog konkursa iz budžeta** Republike, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, ustanovama, manifestacijama i udruženjima nacionalne manjine u oblasti kulture.....”

Određbe Zakona koje utvrđuju ovo važno ovlaštenje nisu propisane na način da omogućavaju neposrednu primjenu. Zato je za njegovo efikasno vršenje veoma važan sadržaj podzakonskog akta. U njemu se nalaze svi neophodni podaci o tome da:

- radi **prikupljanja prijedloga za finansiranje, odnosno sufinansiranje projekata** u kulturi svi nadležni organi (ministarstvo kulture i informisanja, pokrajinski sekretarijat za kulturu, organi jedinica lokalne samouprave) moraju da **raspišu javni konkurs,**
- javni konkurs mora da se **raspiše najmanje jednom godišnje,**
- nadležni organi moraju da **objave javni konkurs na svojoj zvaničnoj internet stranici i u najmanje jednom dnevnom štampanom mediju koji izlazi na teritoriji koju konkurs pokriva,**
- rok za podnošenje prijave **ne može biti kraći od 30 dana od dana objavljivanja u dnevnom štampanom listu,**
- **pravo učešća** na konkursu imaju **ustanove, umjetnička i druga udruženja, pojedinci i drugi subjekti u kulturi,**
- prijave na konkurs se podnose na **posebnom obrascu** koji je **sastavni dio konkursne dokumentacije a dostupan je na zvaničnoj internet stranici** nadležnog organa,
- neophodno je da prijava bude **potpuna, uredno popunjena, sa detaljnim i obrazloženim opisom projekta, razrađenim i preciznim budžetom, sa tačnim i potpunim podacima o kapacitetima podnosioca,**
- **ocjenjivanje** projekata vrši **posebno svaki član komisije za svaki projekat pojedinačno, a komisija je dužna da sačini pismeno obrazloženje sa navođenjem razloga za prihvatanje, odnosno neprihvatanje projekata.**

Uredba o kriterijumima, mjerilima i načinu izbora projekata u kulturi koji se finansiraju i sufinansiraju iz budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine, odnosno jedinica lokalne samouprave

(„Sl. glasnik RS“, br. 105/2016 i 112/2017)

Član 3.

„ Kriterijumi na osnovu kojih će se **ocjenjivati projekti**...

- 1) **usklađenost projekta sa opštim interesom u kulturi i prioritetima konkursa,**
- 2) **kvalitet i sadržajna inovativnost** projekta,
- 3) **kapaciteti** potrebni za realizaciju projekta i to:
  1. **stručni, odnosno umjetnički** kapaciteti,
  2. drugi **neophodni resursi.**
- 4) **finansijski plan** – razrađenost, usklađenost sa planom aktivnosti, ekonomičnost i uključenost više izvora finansiranja,
- 5) **stepen uticaja na kvalitet**“

Model Mišljenja/Odluke o davanju Mišljenja

NACIONALNI SAVJET _____

NACIONALNE MANJINE

Republika Srbija

Broj: _____

Datum: _____

Mjesto: _____

**MINISTARSTVO KULTURE I INFORMISANJA/POKRAJINSKI
SEKRETARIJAT ZA _____/GRAD/OPĆINA**

_____
GRADSKA/OPĆINSKA UPRAVA

Gradski/Općinski sekretarijat za _____³⁵

Ulica _____ br. _____

_____

Na osnovu člana 76. stav 5. Zakona o kulturi („*Službeni glasnik RS*”, br. 72/2009, 13/2016 i 30/2016) i člana 18. stav 1. tačka 10 Zakona o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina („*Službeni glasnik RS*”, br. 72/2009, 20/2014 - odluka US, 55/2014 i 47/2018), a u skladu sa članom ____ Statuta Nacionalnog savjeta _____ nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Statut) i članom _____ Poslovnika o radu Nacionalnog savjeta nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20_____ godine) (u daljem tekstu: Poslovnik)³⁶, Nacionalni savjet _____ nacionalne manjine (u daljem tekstu: Savjet/Izvršni odbor), na sjednici održanoj dana _____ 20 _____. godine, donio je

MIŠLJENJE/ODLUKU

o

**davanju Mišljenja na Prijedlog za raspodjelu sredstava koja se
dodjeljuju putem javnog konkursa za finansiranje i sufinansiranje
projekata u oblasti kulture**

---

³⁵ Odabrati jednu od ponuđenih opcija u zavisnosti od konkretne situacije, tj. kome se akt šalje.

³⁶ Odabrati sve ili neke od ponuđenih opcija, u zavisnosti od unutrašnje organizacije i načina rada i odlučivanja nacionalnog savjeta nacionalne manjine.

I

Daje se **pozitivno/negativno** mišljenje i **preporučuje raspodjela sredstava** projektu _____ (naziv ili ime podnosioca) pod nazivom „ _____ ” (naziv projekta) poslatom na Javni konkurs Ministarstva kulture i informisanja/Pokrajinskog sekretarijata za _____/Grada/Općine _____ za finansiranje i sufinansiranje projekata u kulturi.

/

Daje se **pozitivno/negativno** mišljenje i **preporučuje raspodjela sredstava** sljedećim projektima koji su poslani na Javni konkurs Ministarstva kulture i informisanja/ Pokrajinskog sekretarijata za _____/Grada/Općine _____ za finansiranje i sufinansiranje projekata u kulturi.³⁷

Red. Br.	Naziv projekta	Naziv podnosioca	Objašnjenje ³⁸
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

³⁷ Odabrati jednu od ponuđenih opcija u zavisnosti od činjenice da li je potrebno dati mišljenje o jednom ili više predloženih projekata za raspodjelu sredstava.

³⁸ Npr. Savjet preporučuje da _____ finansijski podrži realizaciju projekta od značaja za očuvanje/razvoj/promociju umjetnosti i kulture _____, kvalitetnog koncepta i pristupa temi, obima i značaja teme, načina na koji se teme obrađuju, dugogodišnjeg trajanja, angažovanja velikog broja mladih pripadnika _____ nacionalne manjine, zato što je riječ o tradicionalnoj manifestaciji _____ nacionalne manjine, dobre realizacije prethodnih projekata podnosioca, jer je u pitanju manifestacija od velikog značaja za očuvanje kulturnog identiteta _____.

II

Odluku dostaviti predsjedniku Savjeta radi odobranja na prvoj narednoj sjednici Savjeta³⁹/Ministarstvu kulture/Pokrajinskom sekretarijatu za _____/Gradu/Općini _____ Sekretarijatu za _____.⁴⁰

III⁴¹

Odluku objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet stranici Savjeta.

Obrazloženje⁴²

NAPOMENA: Komisije koje donose odluku o raspodjeli sredstava koja se dodjeljuju putem javnog konkursa su dužne da u Obrazloženju svoje odluke, kada odstupe od Prijedloga/Mišljenja nacionalnih savjeta, detaljno i potpuno objasne razloge i činjenice na osnovu kojih su to učinile. Svako suprotno postupanje obesmišlja svako učešće nacionalnih savjeta u ovim postupcima.

---

³⁹ Članom 7. stav 7. Zakona predviđeno je da Savjet odobrava odluku koju je donio Izvršni odbor na prvoj narednoj sjednici, ali i da odluka Izvršnog odbora ostaje na snazi čak i ako je Savjet ne odobri. U slučaju neodobranja odluke Izvršnog odbora, Izvršnom odboru prestaje mandat, ali odluka ostaje na snazi. U skladu sa tim, i takve odluke koje je Izvršni odbor donio su, bar prema sada važećem rješenju, punovažne i mogu se dostaviti tražiocu mišljenja/prijedloga/saglasnosti i objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet prezentaciji Savjeta.

⁴⁰ Izabrati jednu od ponuđenih opcija u zavisnosti od činjenice da li je ili nije Savjet, svojim Statutom, Izvršnom odboru povjerio odlučivanje o pojedinim pitanjima u vezi sa vršenjem ovlaštenja nacionalnog savjeta predviđenih zakonom.

⁴¹ Ovaj član se primjenjuje samo u slučajevima kada je Mišljenje/Odluku donio Savjet. Ukoliko je riječ o Mišljenju/Odluci koju je donio Izvršni odbor, istovjetan član treba da se nalazi u odluci kojom ga/je Savjet odobrava.

⁴² U skladu sa principom dobre uprave svaki pravni akt kojim se odlučuje o pravima i obavezama, a samim tim i onaj koji je donijet vršenjem javnih ovlaštenja, treba da ima obrazloženje, tim prije ukoliko njegov obavezni prilog ne predstavlja zapisnik sa sjednice na kojima je donijet. Obrazloženje treba da sadrži, i na taj način javnosti učini dostupnim, odlučne činjenice zašto i na koji način je donijet pravni akt tačno određene sadržine kao npr. u Modelu Odluke o promjeni podataka br. 1a.

8. NACIONALNI SAVJETI U OBLASTI INFORMISANJA

Oblast informisanja je u mnogo čemu slična oblasti kulture kada je riječ o ovlaštenjima nacionalnih savjeta. To je oblast:

- u kojoj pored osnovne funkcije – **informisanja** postoji sporedna ali ništa manje važna i funkcija da se informisanjem doprinosi **očuvanju kulturnog i jezičkog identiteta** nacionalnih manjina,
- gdje se traži i očekuje **proaktivan pristup** nacionalnih savjeta,
- u kojoj je **odgovornost za potpuno, efikasno i pravilno ostvarivanje ravnopravno podijeljena između organa javne vlasti i nacionalnih savjeta.**

Pravo na obaviještenost je također ustavna kategorija. Pripadnici nacionalnih manjina u Srbiji uživaju dvostruke garancije prava na obaviještenost. Jedno je opšte pravo na obaviještenost koje je garantovano svim građanima dok je drugo pravo na obavještavanje na maternjem jeziku čiji je jedini cilj očuvanje posebnosti nacionalnih manjina.

Ustav

(„Sl. glasnik RS”, br. 98/2006)

„Pravo na obaviještenost

Član 51.

Svako ima pravo da **istinito, potpuno i blagovremeno bude obaviješten o pitanjima od javnog značaja** i sredstva javnog obavještavanja su dužna da to pravo poštuju.”

Pravo na očuvanje posebnosti

Član 79.

„Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo:

- na **potpuno, blagovremeno i nepristrasno obavještanje na svom jeziku;**
- na **izražavanje, primanje i razmjenu obavještenja i ideja na svom jeziku;**
- na **osnivanje sopstvenih sredstava obavještanja."**

Sva ovlašćenja čije je vršenje povjereno nacionalnim savjetima u ovoj oblasti mogu se podijeliti prema svojoj pravnoj prirodi na:

- **osnivačka i/ili upravljačka,**
- **učesće u upravljanju ustanovama (predlaganje i davanje mišljenja),**
- **učesće u donošenju odluka i**
- **druga ovlašćenja u oblasti informisanja.**

U okviru svake od navedenih grupa nalazi se veći broj konkretnih ovlašćenja. Ipak, praksa je pokazala da se najčešće vrši jedno od ovlašćenja iz poslednje grupe, iako ono nije strateške već operativne prirode. To ne treba da čudi jer oblast informisanja ima još jednu karakteristiku – potrebu za stalnim i odgovarajućim finansiranjem. Jedan od najznačajnijih načina za ostvarivanje prava na informisanje građana pripadnika nacionalnih manjina jeste putem različitih konkursa na projekte koje redovno raspisuje Ministarstvo kulture i informisanja, Pokrajinski sekretarijat za informisanje i jedinice lokalne samouprave. Pored toga, dostupan im je i dodatni izvor prihoda - Budžetski fond za nacionalne manjine, kojim je donedavno upravljalo Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave, a prema novom Zakonu o ministarstvima to bi trebalo da bude u nadležnosti **Ministarstva za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog.**

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Budžetski fond za nacionalne manjine

Član 119.

Sredstva iz Budžetskog fonda dodjeljuju se putem **javnog konkursa za finansiranje programa i projekata iz oblasti kulture, obrazovanja, obavještanja i službene upotrebe jezika i pisma.....”**

NAPOMENA: Prioritetna oblast za koju će Budžetski fond obezbijediti sredstva definiše se na sjednici Savjeta za nacionalne manjine, a na osnovu preporuka NSNM, odnosno Koordinacije nacionalnih savjeta nacionalnih manjina.

Kada je riječ o davanju mišljenja vrijedi napomenuti nekoliko stvari:

- Nacionalni savjeti mogu značajno da **utiču autoritetom i kvalitetom mišljenja** koje upućuju o projektima iz oblasti informisanja,
- Njihov stav po tom pitanju **po pravilu se uvažava,**
- **Konkursi za finansiranje i sufinansiranje su javni,**
- Organ koji raspisuje konkurs **obavezan je da pribavi mišljenje nacionalnog savjeta,**
- **Pretpostavka** je da će taj organ nacionalnim savjetima **blagovremeno dostaviti kompletnu dokumentaciju** kako bi oni imali dovoljno vremena i na osnovu čega da daju mišljenje,
- Prilikom davanja mišljenja treba imati u vidu da je praksa pokazala da je **dosadašnji najveći problem realizacija projekata kojima su sredstva odobrena.**

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„Druga ovlaštenja u oblasti obavještanja

Član 21.

Nacionalni savjet:.....

2. daje **prijedlog za raspodjelu sredstava** za projekte koji se prilažu na javni konkurs koji raspisuje organ javne vlasti, **radi podizanja kvaliteta informisanja pripadnika nacionalnih manjina;....**”

Zakon o javnom informisanju i medijima

(„Sl. glasnik RS”, br. 83/2014, 58/2015 i 12/2016 – autentično tumačenje)

„Ostvarivanje prava na informisanje nacionalnih manjina

Član 13.

„U cilju omogućavanja **ostvarivanja prava nacionalnih manjina na informisanja na sopstvenom jeziku i njegovanju sopstvene kulture i identiteta,..... obezbeđuje dio sredstava, putem sufinansiranja** ili drugih uslova za rad medija koji objavljuju informacije na jezicima nacionalnih manjina.....

Konkursna komisija

Član 24.

..... Na projekte koji se prilažu na konkurs koji se raspisuje radi podizanja kvaliteta **informisanja pripadnika nacionalnih manjina, obavezno se pribavlja mišljenje odgovarajućeg nacionalnog savjeta** nacionalne manjine.”

Model Mišljenja/Odluke o davanju Mišljenja

NACIONALNI SAVJET _____

NACIONALNE MANJINE

Republika Srbija

Broj: _____

Datum: _____

Mjesto: _____

**MINISTARSTVO KULTURE I INFORMISANJA/POKRAJINSKI
SEKRETARIJAT ZA INFORMISANJE/GRAD/OPĆINA**

_____
Gradska/Općinska uprava

Gradski/Općinski sekretarijat za _____

Ulica _____ **br.** _____

Na osnovu člana 24. stav 2. Zakona o javnom informisanju i medijima („*Službeni glasnik RS*“, br. 83/2014, 58/2015 i 12/2016 – autentično tumačenje) i člana 21. stav 1. tačka 2 Zakona o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina („*Službeni glasnik RS*“, br. 72/2009, 20/2014 - odluka US, 55/2014 i 47/2018), a u skladu sa članom ___ Statuta Nacionalnog savjeta _____ nacionalne manjine (Broj: _____ od _____ 20 _____ godine) (u daljem tekstu: Statut) i članom _____ Poslovnika o radu Nacionalnog savjeta nacionalne manjine

(Broj: _____ od _____ 20_____ godine)⁴³(u daljem tekstu: Poslovník), Nacionalni savjet _____ nacionalne manjine (u daljem tekstu: Savjet)/Izvršni odbor, na sjednici održanoj dana _____ 20 _____. godine, donio je

MIŠLJENJE/ODLUKU

o

davanju Mišljenja na Prijedlog za raspodjelu sredstava koja se dodjeljuju putem javnog konkursa za finansiranje i sufinansiranje projekata u oblasti informisanja

I

Daje se **pozitivno/negativno** mišljenje i **preporučuje raspodjela sredstava** projektu _____ (naziv ili ime podnosioca) pod nazivom „ _____ ” (naziv projekta) poslatom na Javni konkurs Ministarstva kulture i informisanja/Pokrajinskog sekretarijata za _____/Grada/Općine _____ za finansiranje i sufinansiranje projekata u kulturi.

/

Daje se **pozitivno/ negativno** mišljenje i **preporučuje raspodjela sredstava** sljedećim projektima koji su poslani na Javni konkurs Ministarstva kulture i informisanja/ Pokrajinskog sekretarijata za informisanje/ Grada/Općine _____ za finansiranje i sufinansiranje projekata u kulturi.⁴⁴

---

⁴³ Odabrati sve ili neke od ponuđenih opcija, u zavisnosti od unutrašnje organizacije i načina rada i odlučivanja nacionalnog savjeta nacionalne manjine.

⁴⁴ Odabrati jednu od ponuđenih opcija u zavisnosti od činjenice da li je potrebno dati mišljenje o jednom ili više predloženih projekata za raspodjelu sredstava.

II

Odluku dostaviti predsjedniku Savjeta radi odobranja na prvoj narednoj sjednici Savjeta⁴⁵/Ministarstvo kulture/ Pokrajinskom sekretarijatu za informisanje/ Gradu/Općini _____ Sekretarijatu za _____.⁴⁶

III⁴⁷

Odluku objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet stranici Savjeta.

Obrazloženje⁴⁸

NAPOMENA: Komisije koje donose odluku o raspodjeli sredstava koja se dodjeljuju putem javnog konkursa su dužne da u Obrazloženju svoje odluke, kada odstupe od Prijedloga/Mišljenja nacionalnih savjeta, detaljno i potpuno objasne razloge i činjenice na osnovu kojih su to učinile. Svako suprotno postupanje obesmišlja svako učešće nacionalnih savjeta u ovim postupcima.

---

⁴⁵ Članom 7. stav 7. Zakona predviđeno je da Savjet odobrava odluku koju je donio Izvršni odbor na prvoj narednoj sjednici, ali i da odluka Izvršnog odbora ostaje na snazi čak i ako je Savjet ne odobri. U slučaju neodobranja odluke Izvršnog odbora, Izvršnom odboru prestaje mandat, ali odluka ostaje na snazi. U skladu sa tim, i takve odluke koje je Izvršni odbor donio su, bar prema sada važećem rješenju, punovažne i mogu se dostaviti tražiocu mišljenja/prijedloga/saglasnosti i objaviti na oglasnoj tabli i zvaničnoj internet prezentaciji Savjeta.

⁴⁶ Izabrati jednu od ponuđenih opcija u zavisnosti od činjenice da li je ili nije Savjet, svojim Statutom, Izvršnom odboru povjerio odlučivanje o pojedinim pitanjima u vezi sa vršenjem ovlaštenja nacionalnog savjeta predviđenih zakonom.

⁴⁷ Ovaj član se primjenjuje samo u slučajevima kada je Mišljenje/Odluku donio Savjet nacionalne manjine. Ukoliko je riječ o Mišljenju/Odluci koju je donio Izvršni odbor, istovjetan član treba da se nalazi u odluci kojom ga/je Savjet odobrava.

⁴⁸ U skladu sa principom dobre uprave svaki pravni akt kojim se odlučuje o pravima i obavezama, a samim tim i onaj koji je donijet vršenjem javnih ovlaštenja, treba da ima obrazloženje, tim prije ukoliko njegov obavezni prilog ne predstavlja zapisnik sa sjednice na kojima je donijet. Obrazloženje treba da sadrži, i na taj način javnosti učini dostupnim, odlučne činjenice zašto i na koji način je donijet pravni akt tačno određene sadržine kao npr. u Modelu Odluke o promjeni podataka br. 1a.

9. NACIONALNI SAVJETI I NEZAVISNI ORGANI

9.1. Zaštitnik građana

Zaštitnik građana raspolaže sa većim brojem veoma važnih ovlaštenja kada je ostvarivanje javnih ovlaštenja nacionalnih savjeta u pitanju.

Zakon o Zaštitniku građana

(„Sl. glasnik RS“, br. 79/2005 i 54/2007)

„Član 17.

Zaštitnik građana.... **kontrolira poštovanje prava građana**, utvrđuje povrede učinjene aktima radnjama ili nečinjenjem organa uprave.....
kontrolira zakonitost i pravilnost rada organa uprave....

Član 18.

Zaštitnik građana ima pravo **predlaganja zakona** iz svoje nadležnosti.

Zaštitnik građana je ovlašten da **Vladi, odnosno Skupštini podnese inicijativu za izmjene i dopune zakona....**

Zaštitnik građana je ovlašten da u postupku primjene propisa **daje mišljenje Vladi i Skupštini na prijedloge zakona i drugih propisa** ako se njima uređuju pitanja koja su od značaja za zaštitu prava građana.

Član 19.

Zaštitnik građana je ovlašten da **pokrene postupak pred Ustavnim sudom za ocjenu ustavnosti i zakonitosti** zakona, drugih propisa i opštih akata.

Član 20.

Zaštitnik građana je ovlašten da javno preporuči razrješenje funkcionera koji je odgovoran za povredu prava građana, odnosno da inicira pokretanje disciplinskog protiv zaposlenog u organu uprave koji je neposredno odgovoran za učinjenu povredu....”

Zaštitnik građana postupa:

1. Po **pritužbi** i/ili
2. Po **sopstvenoj inicijativi**.

Da bi i ovaj mehanizam zaštite bio efikasan neophodno je ispunjenje nekoliko uslova:

3. Zaštitnik građana treba da bude **posljednja a ne prva stepenica** u zaštiti nečijeg prava koje je povrijeđeno,
4. Zato je **prije podnošenja pritužbe** podnosilac dužan da **pokuša da zaštiti svoja prava u odgovarajućem pravnom postupku podnošenjem pravnih sredstava koja mu stoje na raspolaganju,**
5. Ukoliko to ne učini, Zaštitnik građana **neće pokrenuti postupak po podnijetoj pritužbi već će pritužioca poučiti koja pravna sredstva mu stoje na raspolaganju i uputiti ga na pokretanje odgovarajućeg pravnog postupka,**
6. Samo **izuzetno**, Zaštitnik građana će pokrenuti postupak i prije nego što su iscrpljena sva pravna sredstva (ako bi bila **nanijeta nenadoknadiva šteta, ako je riječ o pritužbi zbog povrede principa dobre uprave, posebno nekorektan odnos organa prema podnosiocu pritužbe, neblagovremen rad.....**

Pritužbu može podnijeti:

Zakon o Zaštitniku građana
(„Sl. glasnik RS”, br. 79/2005 i 54/2007)
„Član 25.
Svako fizičko ili pravno lice, domaće ili strano koje smatra da su mu aktom, radnjom ili nečinjenjem organa uprave povrijeđena prava....”

Pritužba se može podnijeti najkasnije u roku od jedne godine od izvršene povrede prava, odnosno od posljednjeg postupanja ili nepostupanja organa uprave.

Taj rok se prekida i počinje teći iznova svakom radnjom ili aktivnošću bilo organa uprave bilo pritužioca npr. dopis organu povodom prethodnog nepostupanja.

X	365 dana	Pritužba Zaštitniku građana
	12 mjeseci	
	1 godina	

Nacionalni savjeti mogu i treba da podnesu pritužbu Zaštitniku građana:

- 1) Kada su povrijeđena **njihova prava** tj. kada nisu u mogućnosti da vrše povjerena im ovlaštenja ili državni organi ne ispunjavaju svoje dužnosti prema njima (**u svoje ime**),
- 2) Kada su povrijeđena **prava pripadnika** nacionalne manjine koju predstavlja (**u ime pripadnika nacionalne manjine**).

Nacionalni savjeti to mogu učiniti po dva pravna osnova.

Zakon o Zaštitniku građana

(„Sl. glasnik RS”, br. 79/2005 i 54/2007)

„Član 25.

Svako fizičko ili pravno lice koje smatra da su..... može da podnese pritužbu Zaštitniku građana.”

Zakon o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina

(„Sl. glasnik RS”, br. 72/2009, 20/2014 – odluka US, 55/2014 i 47/2018)

„1. **Opšta ovlaštenja**

Član 10.

Nacionalni savjet,.....

12) podnosi pritužbu Zaštitniku građana....., kada procijeni da je došlo do povrede ustavom i zakonom garantovanih.....”

Pritužba se podnosi u **pismenom obliku ili usmeno na zapisnik.**

Podnošenje pritužbe se **ne plaća** tj. ona se može podnijeti bez plaćanja takse ili bilo kakve druge naknade.

Nacionalnom savjetu nije potrebna saglasnost niti ovlaštenje za podnošenje pritužbe Zaštitniku građana.

Pritužba može biti sačinjena:

- u **slobodnoj formi** i
- **popunjavanjem obrasca pritužbe** koji se nalazi na zvaničnoj internet stranici Zaštitnika građana.

Bez obzira na koji način će pritužba biti sačinjena, važno je da bude:

- jasna,
- razumljiva,
- precizna,
- sažeta i
- da sadrži **tačne i neophodne** podatke
  - o o **podnosiocu** ili licu čije je pravo i/ili interes povrijeđen
  - o o **onom za koga se tvrdi da je povredu prava i/ili interesa izvršio** i
  - o o **aktu i/ili radnji/nečinjenju.**

9.2. Povjerenik za zaštitu ravnopravnosti

Postoji dosta sličnosti u odnosu nacionalnih savjeta i Povjerenika za zaštitu ravnopravnosti sa odnosom Zaštitnika građana i nacionalnih savjeta. Međutim, nije zanemariv broj i značaj razlika koje postoje, a koje su posljedica razlika u nadležnostima navedena dva nezavisna organa.

Naime, Povjerenik ima neke nadležnosti koje Zaštitnik građana nema.

Zakon o zabrani diskriminacije

(„Sl. glasnik RS”, br. 22/2009)

„Nadležnosti Povjerenika

Član 33.

Povjerenik:

1. **prima i razmatra pritužbe zbog povrede zabrane diskriminacije..... i izriče mjere.....;**
3. **podnosi tužbe** zbog povrede zabrane diskriminacije,..... i
4. **podnosi prekršajne prijave zbog povrede zabrane diskriminacije”**

Član 38.

Povjerenik **predlaže sprovođenje postupka mirenja**, u skladu sa zakonom kojim se uređuje postupak medijacije a **prije preduzimanja drugih radnji u postupku.**"

Da bi i ovaj mehanizam zaštite bio efikasan neophodno je ispunjenje nekoliko uslova:

- Pritužba se može podnijeti **samo zbog diskriminacije** (povrede zabrane diskriminacije) a **ne i povrede sloboda i prava koje mogu postojati ali nemaju elemente diskriminacije** (one su predmet rada Zaštitnika građana),
- Pritužbu može podnijeti:

Poslovnik o radu

(„Sl. glasnik RS”, br. 34/2011)

„Lica ovlaštena za podnošenje pritužbe

Član 15.

Pritužbu zbog diskriminacije može podnijeti:

- Svako **fizičko ili pravno lice ili grupa lica koja smatra da je pretrpila diskriminaciju;**
- **Organizacija koja se bavi zaštitom ljudskih prava ili drugo lice, u ime i uz saglasnost lica** koje smatra da je pretrpilo diskriminaciju;
- U slučaju **diskriminacije grupe lica, organizacija koja se bavi zaštitom ljudskih prava može podnijeti pritužbu u svoje ime, bez saglasnosti** pojedinih članova."

Nacionalni savjeti mogu podnijeti pritužbu:

- u **svoje ime** i
- u **ime lica koje smatra da je ili je** pretrpilo diskriminaciju.

Kada podnosi **pritužbu u ime lica koje smatra ili je pretrpilo diskriminaciju**, a koje je **član te nacionalne manjine, nacionalnim savjetima nije potreba posebna saglasnost tog lica**, s obzirom da prema Ustavu i zakonima nacionalni savjeti predstavljaju nacionalnu manjinu i sve njene pripadnike.

Pritužba se podnosi u **pismenom obliku**. Samo **izuzetno**, ona može biti podnijeta **usmeno u zapisnik**.

Podnošenje pritužbe se **ne plaća** tj. ona se može podnijeti bez plaćanja takse ili bilo kakve druge naknade.

Pritužba se može podnijeti protiv:

- Svakog **fizičkog lica** koje vrši akt diskriminacije,
- Svake **grupe lica** koja vrši akt diskriminacije,
- Svakog **pravnog lica** koje vrši akt diskriminacije i
- Svakog **organa javne vlasti** koji vrši akt diskriminacije.

Podnošenje pritužbe ima smisla i može biti uspješno samo pod nekoliko uslova:

Zakon o zabrani diskriminacije

(„Sl. glasnik RS”, br. 22/2009)

Član 36.

..... ukoliko **postupak pred sudom po istoj stvari nije već pokrenut ili pravosnažno okončan.**“

Također, Povjerenik neće postupati:

Zakon o zabrani diskriminacije

(„Sl. glasnik RS”, br. 22/2009)

Član 36.

- ako je **očigledno da nema povrede prava na** koju podnosilac ukazuje,
- ako je **u istoj stvari već postupao a nisu ponuđeni novi dokazi,**
- ako utvrdi da je **zbog protoka vremena od učinjene povrede prava nemoguće postići svrhu postupanja.**”

Ni ovlaštenje Povjerenika na pokretanje sudskog spora **nije bezuslovno.** Naime, da bi Povjerenik mogao da podnese tužbu neophodno je da bude ispunjen jedan poseban uslov.

Zakon o zabrani diskriminacije

(„Sl. glasnik RS”, br. 22/2009)

„Tužbe drugih lica

Član 46.

Tužbe.....može podnijeti **Povjerenik** i organizacija koja se bavi zaštitom ljudskih prava, odnosno prava određene grupe lica.

Ako se **diskriminatorско postupanje odnosi isključivo na određeno lice,** tužioci mogu **podnijeti tužbu samo uz njegov pristanak u pismenom obliku.**”

Povjereniku je **potrebna saglasnost lica koje smatra da je ili je pretrpilo diskriminaciju,** ukoliko, nakon razmatranja pritužbe, nađe da ima mjesta **podnošenju tužbe.**

Povjereniku je, dakle, za pokretanje sudskog spora potreban pismeni pristanak:

- **Nacionalnog savjeta** ukoliko je **pritužbu podnio u svoje ime** jer se **diskriminatorsko postupanje odnosi na nacionalni savjet kao pravno lice,**
- **Pripadnika nacionalne manjine** ukoliko je **Nacionalni savjet pritužbu podnio u njegovo ime** jer se **diskriminatorsko postupanje odnosi na njega kao fizičko lice.**

Pritužba može biti sačinjena:

- u **slobodnoj formi** i/ili
- **popunjavanjem obrasca pritužbe** koji se nalazi na zvaničnoj internet stranici Povjerenika.

Bez obzira na koji način će pritužba biti sačinjena važno je da bude:

- **jasna,**
- **razumljiva,**
- **precizna,**
- **sažeta i**
- da sadrži **tačne i neophodne** podatke
  - o **podnosiocu** ili diskriminisanom licu
  - o **onom za koga se tvrdi da vrši diskriminaciju** i
  - o diskriminatornom **aktu i/ili radnji.**

Medijacija je još jedno od ovlaštenja kojima ne raspolaže Zaštitnik građana.

Zakon o zabrani diskriminacije

(„Sl. glasnik RS”, br. 22/2009)

„Mirenje

Član 38.

Povjerenik **predlaže sprovođenje postupka mirenja**, u skladu sa zakonom kojim se uređuje postupak medijacije a **prije preduzimanja drugih radnji u postupku.**“

I za njeno efikasno preduzimanje neophodno je da budu ispunjeni određeni uslovi.

Povjerenik će:

1. **predložiti mirenje** ukoliko nakon razmatranja pritužbe smatra da postoji **moгуćnost njenog uspješnog sprovođenja**;
2. **uputiti diskriminisanom licu i onome za koga se tvrdi da vrši diskriminaciju pisani prijedlog za sprovođenje medijacije**,
3. u roku **od 15 dana oni su ovlaštени da se**
  - 3.1. **izjasne o prijedlogu**
  - 3.2. **sporazumno odrede jednog ili više medijatora ili**
  - 3.3. **saglaise da medijatora odredi Povjerenik.**

	PONEDJELJAK	UTORAK	SRIJEDA	ČETVRTAK	PETAK	SUBOTA	NEDJELJA
Dan prijema prijedloga za sprovođenje medijacije							
		X Odluka o prijedlogu za sprovođenje medijacije					

Ako se **jedna ili obje strane**, u ostavljenom roku, **izjasne da ne žele sprovođenje medijacije ili rok za izjašnjenje bezuspješno protekne, medijacija neće biti sprovedena.**

Ako u ostavljenom roku **strane prihvate sprovođenje medijacije, Povjerenik će donijeti odluku o imenovanju medijatora.**

Povjerenik podnosi **tužbu** sudu **na osnovu pritužbe** koja je podnijeta i uz nju dostavljenih priloga tj. činjenica i dokaza koje oni sadrže.

Poslovník o radu

(„Sl. glasnik RS“, br. 34/2011)

„Podnošenje tužbe i prekršajne prijave

Član 34.

Kada se u postupku **po pritužbi utvrdi** da je došlo do **diskriminacije**, ...Povjerenik.....podigne **tužbu** nadležnom sudu ako ocijeni da je to, s obzirom na okolnosti slučaja, **cjelishodno radi ostvarivanja djelotvorne zaštite od diskriminacije, unapređenja sudske prakse u parnicama za zaštitu od diskriminacije, podizanje svijesti javnosti i dr.....**”

Ova publikacija je pripremljena uz finansijsku podršku Evropske unije i Vijeća Evrope. Stavovi izraženi u ovom dokumentu ne predstavljaju zvaničan stav Evropske unije ili Vijeća Evrope.

Vijeće Evrope je vodeća organizacija za ljudska prava na kontinentu. Obuhvata 46 država, uključujući sve članice Evropske unije. Sve države članice Vijeća Evrope potpisale su Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, sporazum čiji je cilj zaštita ljudskih prava, demokratije i vladavine prava. Evropski sud za ljudska prava nadgleda primjenu Konvencije u državama članicama.

www.coe.int

Zemlje članice Evropske unije su odlučile da udruže svoja znanja, resurse i sudbine. Zajedno su izgradile stabilno okruženje, demokratiju i održivi razvoj zadržavajući kulturnu raznolikost, toleranciju i individualne slobode. Evropska unija je posvećena dijeljenju svojih dostignuća i vrijednosti sa zemljama i narodima izvan svojih granica.

www.europa.eu

Finansirano
od strane Evropske unije
i Vijeća Evrope

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implementirano
od strane Vijeća Evrope

Ministarstvo za ljudska i manjinska
prava i društveni dijalog

